

Economisch-Statistische Berichten

ALGEMEEN WEEKBLAD VOOR HANDEL, NIJVERHEID, FINANCIËN EN VERKEER
ORGAAN VOOR DE MEDEDEELINGEN VAN DE CENTRALE COMMISSIE VOOR DE RIJNVAART
UITGAVE VAN HET INSTITUUT VOOR ECONOMISCHE GESCHRIFTEN

11^E JAARGANG

WOENSDAG 18 AUGUSTUS 1926

No. 555

INHOUD.

	Blz.
DE CIRCULAIRE VAN MINISTER KAN OVER DEN NOOD DER GEMEENTEN door <i>Mr. S. J. R. de Monchy</i>	726
De Landbouw in Groningen door <i>Dr. G. Minderhoud</i> ..	728
De Belasting-Ontwerpen Colijn-De Geer III door <i>Prof. Mr. M. W. F. Treub</i>	729
BUITENLANDSCHE MEDEWERKING:	
Het Rapport van de Indian Currency Commission I door <i>Prof. Dr. T. E. Gregory</i>	731
Opmerkingen over de Katoen-, de Wol- en de Kunst- zijdeindustrie door <i>L. J. Reid</i>	733
AANTEKENINGEN:	
Indexcijfers van scheepsvrachten	734
Duitse effectenkoersen sedert 1 Januari 1926	735
De circulaire van Minister Kan in zake de Gemeente- financiën	735
Internationale Kartellen	736
STATISTIEKEN EN OVERZICHTEN	738—744
Geldkoersen. Bankstaten. Goederenhandel.	
Wisselkoersen. Effectenbeurzen. Verkeerswezen.	

INSTITUUT VOOR ECONOMISCHE GESCHRIFTEN.Algemeen Secretaris: *Mr. Q. J. Terpstra.***ECONOMISCH-STATISTISCHE BERICHTEN.****COMMISSIE VAN ADVIES.**

*Prof. Mr. D. van Blom; J. van Hasselt; Jhr. Mr. L. H. van
Lennep; Mr. K. P. van der Mandele; Prof. Dr. E. Moresco;
Mr. Dr. L. F. H. Regout; Dr. E. van Welden Baron
Rengers; Prof. Mr. H. R. Ribbius; Jan Schilthuis; Mr.
Q. J. Terpstra; Prof. Mr. F. de Vries.*

Gedelegeerd lid: *Prof. Mr. G. M. Verrijn Stuart.*Redacteur-Secretaris: *D. J. Wansink.*Secretariaat: *Pieter de Hooghweg 122, Rotterdam.*

Telefoon Nr. 3000. Postrekening 8408.

17 AUGUSTUS 1926.

Het aanbod van geld bleef nog zeer overvloedig, de rentetarieven vertoonden echter een neiging tot oploopen. De stijging van de geldprijzen in Amerika, die een aantrekken van de discountkoersen in Engeland ten gevolge had, liet niet na ook hier eenigen invloed uit te oefenen. Dit gepaard met den wensch van velen om geen belegging te nemen over den Novembertermijn heen, deed het disconto voor driemaands wissels, dat aanvankelijk nog $\frac{1}{16}$ pCt. gedaald was, aan het einde der week oploopen tot $\frac{2}{16}$ pCt. In de nieuwe week traden bovengenoemde factoren nog meer naar voren, zoodat gisteren, nadat men aanvankelijk nog vrij grif plaatsing kon vinden voor $2\frac{1}{2}$ pCt., ten slotte niet onder $2\frac{3}{4}$ pCt. was onder te brengen. Ook de prolongatierente was eerder iets stijver; meestal werd $2\frac{1}{2}$ pCt. genoteerd. * * *

Op den weekstaat van De Nederlandsche Bank is de post binnenlandsche wissels verder met f 1,2 miljoen teruggelopen. De beleeningen daarentegen geven een vermeerdering te zien van f 1,8 miljoen.

Het voorschot aan het Rijk is van f 3,6 miljoen verminderd tot f 1,5 miljoen.

De post buitenlandsche wissels is afgenomen en ook de goudvoorraad is kleiner geworden, resp. met bedragen van f 4,6 en f 5,2 miljoen. De diversé reke-

ningen aan de actiefzijde zijn evenwel met f 9,8 miljoen gestegen.

De biljettencirculatie daalde met f 7,7 miljoen. De rekening-courantsaldi zijn echter met f 6,4 miljoen gestegen.

Het dekkingspercentage is ruim 51.

* * *

De flauwere stemming voor Franken, die aan het einde der vorige berichtsweek reeds merkbaar was, trad deze week sterker naar voren. Geopend op 7,42 voor Parijs en 6,95 voor België, daalden de koersen vrij regelmatig tot 6,88 en 6,86, waarbij viel op te merken, dat de opening meestal zeer flauw was en daarna, blijkbaar ten gevolge van steunaankopen, iederen dag een lichte stijging intrad. Ook Vrijdag was het verloop weder eender, alleen trad op dien dag na vier uur plotseling een sterke daling in, die Parijs tot 6,67 en België tot 6,55 deed terugloopen. In Amerika was deze bijzonder flauwe stemming, waarvoor niemand een verklaring wist te geven, denzelfden dag reeds weder overwonnen en hier waren den volgende dag eveneens de koersen weder beter; de stemming bleef echter uitgesproken flauw. In de goudwissels viel een flauwe stemming voor ponden tegenover een vaste stemming voor dollars en marken op te merken. De verhooging van de rente van de New Yorksche Reservebank was duidelijk merkbaar en werd gevolgd door een sterke onttrekking van New Yorksche saldi aan de Londensche geldmarkt. De vrij sterke daling van den Sterlingkoers in New York werd hier genivelleerd, gedeeltelijk door een stijging van den Dollarkoers en voor het overblijvende gedeelte door een lichte daling van den Pondenkoers. Waar de Duitse Rijksbank de pariteit met den dollar onveranderd handhaafde, gingen de marken hier evenredig omhoog. Van de overige wisselkoersen valt nog te vermelden een lichte stijging van den Deenschen Kronenkoers, waardoor deze het punt bereikte, dat voor den oorlog als grens voor gouduitvoer uit Denemarken werd aangezien.

LONDEN, 16 AUGUSTUS 1926.

Gedurende de afgelopen week is disconto vaster geworden wegens de verhooging van de Federal Reserve Rate te New York, zoodat 3-maands wissels noteerden $4\frac{7}{16}$ — $\frac{1}{2}$.

Men meent als resultaat hiervan, dat de kans op een verlaging van de Engelsche Bankrate thans verkeken is.

De vraag van het Continent naar gewone Commerciale Wissels blijft zooals in de laatste weken.

De Fransche en Belgische wisselkoersen bleven weer rustig.

Dollars en Guldens sluiten op resp. 4,85%, 12,10%.

DE CIRCULAIRE VAN MINISTER KAN OVER DEN NOOD DER GEMEENTEN.

De gemeentefinanciën hebben sedert den oorlog wel heel sterk hare „ups and downs” gehad. In de jaren 1919 en 1920 maakten alle gemeenten van ons land een crisis door, die haar eenerzijds het opmaken en handhaven der begrooting hoogst moeilijk maakte, anderzijds haar in haar kapitaalvoorziening belëmerde. De snelle stijging der prijzen van allerlei materialen zoowel als van de levensbehoefte maakte een overschrijding van talrijke onderhoudsposten op de gemeentebegrootingen onvermijdelijk en dwong tevens tot duurtebijslagen of traktementsverhoogingen, waarop tijdens het opmaken der begrooting niet gerekend was. De gemeenterekeningen dier jaren plachten dan ook met aanzienlijke nadeelige saldi te sluiten, die op een volgenden dienst moesten worden gedekt en den ontwerpers van de begrootingen voor volgende jaren groote moeilijkheden baarden.

Bovenal echter speelde de crisis zich af op het gebied van de kapitaalvoorziening. Geld op langen termijn was schaarsch; handel en industrie deden voortdurend een beroep op de geldmarkt om door uitbreiding van zaken van de heerschende (schijn-) welvaart te kunnen profiteeren; in de soliditeit der gemeenten, geplaagd door de zooveen geschetste zorgen, geregeerd door de in 1919 voor het eerst op de basis van het algemeen kiesrecht samengestelde Raden, had de kapitalist over het geheel maar een matig vertrouwen. De Nederlandsche Bank, verontrust door het ruime gebruik dat de gemeenten van het crediet op korten termijn maakten (de bij de Gemeentelijke Credietbank geplaatste promessen vonden grootendeels haar weg naar de Nederlandsche Bank zelve!) hief den waarschuwendenden vinger op en dreigde met krasse maatregelen tegen wie zou voortgaan met voor kapitaalsuitgaven van blijvenden aard dekking te zoeken in den vorm van promessen, anticipatiebiljetten en dergelijk papier met korten looptijd. De Vereeniging voor de Staathuishoudkunde en de Statistiek wijdde aan den kapitaalnoed der gemeenten haar vergadering van 1920.

Dit alles lijkt al ver achter ons te liggen. Hét crediet der gemeenten heeft zich volledig hersteld. De obligaties onzer groote gemeenten worden ter beurze zeker niet lager gewaardeerd dan bijv. eerste klasse pandbrieven. Conversies van gemeenteleeningen zijn al maandenlang aan de orde van den dag.

Zelfs hebben vele gemeenten kort na de crisis van 1919/20, een merkwaardig, zij het zeer tijdelijk, „up” beleefd, toen in 1922 de eindafrekening van de door het Rijk geïnde inkomstenbelastingen geweldige overschotten bleek op te leveren; waarop bij de begrooting niet gerekend was, overschotten, die in Groningen bijv. werden gebruikt ten einde omvangrijke bestratings- en rioleeringswerken te bekostigen, elders in den vorm van reservefondsen voor den kwaden dag ter zijde werden gelegd. Die overschotten, hoe onverwacht ook, waren achteraf bezien volkomen verklaarbaar als het fiscale gevolg van den schijnbaren economischen bloei van de jaren 1919—1920. Doordat de aanslag in de Rijksinkomstenbelasting (en voor de eigen gemeentelijke inkomstenbelastingen geldt hetzelfde) geschiedt naar het inkomen in een vorig jaar en bovendien de belastingschuldigen de in een jaar ontvangen dividenden van vennootschappen (door deze in een nog verder terugliggend jaar verdiend) als inkomen van het jaar van ontvangst moeten opgeven, vindt — het is genoeg bekend — de economische toestand eerst 1 of 2 jaren na dato zijn weerslag in de opbrengst der R.I.B., terwijl hier dan ten aanzien van de gemeenten nog bijkomt, dat zij haar opcenten, bij wijze van voorschot, naar een vorig jaar begroot; uitgekeerd krijgen en eerst na afloop van het belastingjaar ervaren op hoeveel zij recht hadden.

Op de crisisjaren 1919, 1920 en ten deele ook 1921 volgden jaren van betrekkelijke ontspanning. De da-

ling der prijzen, de meevallers bij de belastingen, voor zoover niet ten volle voor buitengewone uitgaven op zijde gelegd, het geleidelijk hier en daar weer ingevoerde verhaal van pensioenpremies voor het personeel der gemeente, de versobering, die alom in vermindering van personeel en in andere maatregelen tot uiting kwam, stelden een aantal gemeenten in staat de al te hoog opgevoerde belastingen eenigszins te verlagen.

Een nieuwe „down” volgde echter. Evenmin als de opbloei van 1919/1920 zich onmiddellijk in de belastingopbrengst openbaarde, evenmin was dit het geval met de „malaise” (mogen we er nooit een Hollandsch woord voor vinden!) die in 1921 haar intrede deed. Eerst in de rekeningen van 1924, maar vooral in die van 1925, kwam *dit* gevolg der malaise krachtig tot uiting.

Het feit, dat van 265 gemeenten boven de 5000 zielen er 45 de rekening met een nadeelig saldo moesten afsluiten, vormde voor Minister Kan den aanloop tot zijn geruchtmakende vermaning aan het adres van de colleges van Gedeputeerde Staten, maar meer nog over het hoofd van deze organen tot de gemeentebesturen gericht.¹⁾

Men kan met recht pleiten, dat *dit* feit alleen de straffe maatregelen, die de Minister aan de toeziende provinciale colleges aanbeveelt, niet rechtvaardigt. De nadeelige saldi zijn in vele gevallen allicht meer een gevolg van tegenvallers in de inkomsten — wat de gemeentebesturen niet in de hand hebben — dan van een overschrijding der uitgaafingen, die op een minder zorgvuldig beheer zou kunnen wijzen. Dat die tegenvallers in dezelfde mate ook in volgende jaren zullen optreden, is niet zeker. De grootste tegenslag bleek hier en daar te zijn het groote bedrag aan oninbare posten van vorige jaren, dat het Rijk op de belastinguitkeeringen inhield; maar in dezen omvang komen kwade posten alleen voor in tijden van snel dalende conjunctuur, wanneer de fiscus te laat komt om van de reeds weer verdwenen winsten zijn deel op te eischen.

Hoe dit alles zij: te denken geven de nadeelige saldi 1925 (of de veel *lagere batige saldi* dan vorige rekeningen aanwezen) in elk geval wel. Alleen dan zou men het feit kunnen verwaarlozen, wanneer reeds weder een flink accres in de inkomsten had ingezet of met grond mocht worden verwacht. Maar daarvan is nog geen sprake. Ziet men om zich heen, dan valt *eenige* economische opleving niet te miskennen, maar zal zij krachtig doorzetten? En zoo ja, gaan er dan, gelijk wij zooveen zagen, niet nog enkele jaren heen, voordat zij zich ook in de gemeenterekeningen volledig openbaart?

Inmiddels maken de gemeenten, wier crediet gelukkig ongeschokt blijft en die er dus in zoover beter voor staan dan in de jaren 1919 en 1920, waarover ik in den aanhef schreef, andermaal een „begrotingscrisis” door, moesten vele harer weder tot belastingverhooging overgaan en dreigt in vele andere dit-zelfde in de naaste toekomst.

Behalve op de uitkomsten van 1925 wijst de Minister ook op de snelle uitbreiding, die de budgets en de schulden der gemeenten in de laatste decennien hebben ondergaan. Een stijging van den schuldenlast in 26 jaar van 230 tot 1093 millioen, een vermeerdering der jaarlijksche uitgaven van 110 tot 1001 millioenen in 21 jaar, het zijn zeker sprekende cijfers!

Mr. Kan zal deze stijging natuurlijk niet zonder meer als een kwaad beschouwen, maar zeker is er bij een zoo snel accres reden voor de vrees, dat niet steeds met de vereischte zorgvuldigheid het nut der nieuwe maatregelen, die tot de stijging leidden, aan de daarvoor te besteden gelden is getoetst of dat slechts uit sleur gehandhaafd wordt, wat eenmaal onder andere omstandigheden nuttig was.

Geen verstandig gemeentebestuur zal dan ook den

¹⁾ [Den tekst der circulaire vindt men elders in dit No. — Red.]

aandrag des Ministers zonder meer langs zich heen laten gaan, te minder nu in de circulaire tevens de verzekering te lezen staat, dat deze bewindsman zijn ambtgenooten verzoeken zal geen maatregelen te nemen of voor te bereiden, welke tot het leggen van financieele lasten op de gemeenten leiden, zonder overleg te plegen met zijn departement. Men mag hopen, dat als gevolg hiervan de gemeenten verschoond zullen blijven van een wijze van bezuiniging van den kant van het Rijk, waarover zij maar al te vaak reden hadden, zich te beklagen. Ook de door het departement van minister Kan ingetrokken, tevoren sinds onheugelijke tijden bestaan hebbende Rijksbijdrage van f 40 per armlastige krankzinnige zal nu wel spoedig weder worden ingevoerd!

De aandrag van den Minister tot versobering is dus alleszins gerechtvaardigd. Moet men zich van de uitwerking ervan veel voorstellen?

In elke groote organisatie is natuurlijk wel te bezuinigen en het zal, naar te hopen is, straks een van de blijvende winsten van dezen weinig opwekkenden crisistijd blijken te zijn, dat onze oogen meer dan in den bloeitijd op het bereiken van „efficiency” zijn gericht. Practischer werkverdeeling kan hier en daar leiden tot inkrimping van personeel; bij scherp toezien kan bijv. blijken, dat het innen van gaskwitanties eenmaal in de twee maanden in plaats van maandelijks, meer voor- dan nadeelen geeft; dat bij de bewaking van de stad met een kleiner politiepersoneel, dat echter dan meer per rijwiel surveilleert, kan worden volstaan; dat niet elk bedrijf zijn eigen schilder of metselaar behoeft te hebben; dat scherp toezicht op het verstrekken van leermiddelen en schoolboeken tot besparing kan leiden zonder schade voor het onderwijs. Als men den geheelen gemeentediens aldus critisch bezien heeft, blijkt veelal een groot aantal bezuinigingen, elk van geringen omvang, mogelijk, die te zamen een vrij belangrijk bedrag aan jaarlijksche besparing uitmaken.

Maar vooreerst is in de meeste groote gemeenten op dit gebied in de laatste jaren al veel verricht, dat dus reeds in de begroting haar neerslag vindt. De wachtgeldregelingen maken vaak de besparing door ontslag van personeel althans in den aanvang vrijwel illusoir. Wettelijke regelingen, gelijk de bepalingen betreffende het bijzonder lager onderwijs, ook wel de onafwijsbare noodzakelijkheid van bepaalde voorzieningen, verplichten de gemeenten tot uitzetting van uitgaven, waartegen zij machteloos staan.

Zoo zal dan ook, wat door versobering van den gewonen gemeentediens nog te bereiken valt, in de practijk vermoedelijk niet meevallen. Behoudens één uitzondering, waarop ik straks terugkom.

Anders staat het met de *buitengewone uitgaven*. Hier geldt het in den regel niet het afbreken van het bestaande, met alle bezwaren van dien; hier gaat het om iets nieuws, waarvan men zich kan en moet afvragen in hoever het gewettigd is er in dezen tijd toe te besluiten. Wanneer dan ook de Minister aan Gedeputeerde Staten inscherpt, dat zij slechts in allernoodzakelijkste gevallen aan besluiten tot het aangaan van leeningen hun goedkeuring zullen mogen hechten, moet men hem volledig bijvallen, kan men er alleen aan toevoegen, dat Ged. Staten goed zullen doen met hun toezicht ook uit te strekken tot de besluiten, waarbij de gelden voor dergelijke uitgaven worden toegestaan. Op het oogenblik, dat tot het aangaan van een *leening* wordt besloten, zijn de uitgaven toch in den regel reeds gedaan.

Wat de Minister overigens over de leeningspolitiek der gemeenten schrijft is zeker zeer behartigenswaardig, maar *hier* kan men toch inderdaad vragen of de boog niet te strak gespannen wordt. De wenk om alleen die uitgaven uit den kapitaaldiens te bestrijden, die dadelijk vloeiende inkomsten medebrengen, ten minste gelijk aan de rente der aan te gane schuld, is zeker voortreffelijk. Uit den Economist van 1908 kan blijken, dat aan schrijver dezes reeds voor jaren

hetzelfde ideaal voor oogen stond. Maar men mag niet vergeten, dat de gemeenten vrijwel algemeen een tot dusver veel minder solide gedraglijn hebben gevolgd en alle uitgaven, die niet jaarlijks terugkeerden en die niet tot onderhoud en herstelling te rekenen waren, door een leening over een aantal jaren plachten te verdeelen. Van dit stelsel overgaan tot wat de Minister wil, brengt jarenlang *dubbele* lasten mede. Kan men het laatste in ernst in *dezen* tijd aan de gemeenten willen opdringen?

Op één gebied blijft er nog altijd veel te „versoberen.” Ik bedoel de salarissen van het gemeentepersoneel en terecht vestigt de Minister ook hierop de aandacht der gedeputeerde colleges. Het is zeker niets nieuws, maar is toch blijkbaar nog niet genoeg betoogd, dat het geen waarlijk sociale politiek is om één categorie van werknemers in een bevoorrechte positie te plaatsen en daardoor niet alleen de actie der gemeente op allerlei gebied te verlammen, maar tevens zware lasten te leggen op alle andere werknemers, die van hun kleiner inkomen nog belastingpenningen moeten afzonderen om aan hun collega's in overheidsdienst dien voorsprong te verschaffen. Van de zijde van hen, die voor verbetering der positie van het overheidspersoneel pleitten, is aan de werknemers in de vrije bedrijven steeds voorgehouden, dat daardoor tevens *hun* belangen werden gediend, omdat de gemeenteloonen de rekstok waren, waaraan ook zij zich omhoog konden trekken. De onhoudbaarheid dezer stelling is in de afgelopen jaren wel overtuigend aangetoond; terwijl de „rekestok” even hoog bleef, althans weinig omlaag ging, zakten de loonen in de vrije bedrijven tot het niveau, dat door de verhoudingen in *die* bedrijven werd bepaald.

De gedachte, dat de overheid ook in haar arbeidsvoorwaarden een *voorbeeld* stellen moet, is ook ons sympathiek, maar laat het dan een voorbeeld zijn, dat de particuliere ondernemingen kunnen *navolgen*.

De tegenwoordige toestand moet betreurd worden door allen, die, als schrijver dezes, voelen voor de publiekrechtelijke gedachte, die meenen, dat allerlei zaken van publiek nut door de overheid en door haar alleen behartigd moeten worden. Thans ziet men allerwegen pogingen om aan het overheidsbedrijf te ontkomen. Den Haag koos, stellig voornamelijk ter wille van de kwestie der arbeidsvoorwaarden, voor zijn tram den vorm van een gemengd bedrijf en moet maar hopen, dat het straks niet de nadeelen van beide exploitatievormen, overheids- en particulier bedrijf zal ondervinden, terwijl het de voordeelen van beide verwacht. Elders ziet men aan het gemeentelijk woningbedrijf den vorm van een stichting gegeven, wederom mede om aan de knellende arbeidsvoorwaarden en de hooge loonen van het gemeentepersoneel te ontkomen.

Niet alleen wordt aldus de uitbreiding der rechtstreeksche gemeentebevoegdheid belemmerd, de drukkende loonlast verhindert den gemeenten ook in het algemeen om op sociaal gebied haar vleugels uit te slaan. Aan maatregelen, die aan de geheele bevolking of aan de mingevoeden in het bijzonder ten goede zouden komen, kan niet gedacht, nu de middelen ontbreken ten gevolge van de bevoorrechtiging van enkelen.

De uitvoering der circulaire — en daarmee willen wij besluiten — zal van de colleges van Ged. Staten veel beleid vergen. In deze moeilijke jaren, waarvan men dan toch verwachten mag, dat zij *overgangsjaren* zullen zijn, moet aan de gemeenten ten aanzien van haar belasting- en begrotingspolitiek zekere vrijheid worden gelaten. Bezuinigingen doen haar werking vaak eerst in latere jaren ten volle gevoelen. De naaste toekomst kan in vele gemeenten bijv. reeds hierdoor een verbetering geven, dat de vaak op een aflossingstermijn van 10 jaar gesloten groote distributieleeningen uit de jaren 1917—1918 dan afgelopen zijn. In deze en dergelijke omstandigheden kan men niet elk dienstjaar op zichzelf beschouwen en

onverbidelijk vasthouden aan den eisch, dat alle lasten van dien dienst, naar de strengste regelen becijferd, door de middelen van het jaar moeten worden opgebracht. Is er redelijke kans, dat een volgende begroting een beter beeld te zien zal geven, dan is een beperking van het belastingpercentage tot het ook in komende jaren noodige cijfer alleszins verdedigbaar. Een te hooge heffing is door den invloed, dien zij uitoefent op vestiging en vertrek van meer goeden al evenzeer een kwaad als een heffing, die te laag is.

Hier ligt een ruim veld voor een onbevangen, welwillend overleg tusschen een college van Gedeputeerde Staten, dat voor de moeilijkheden der gemeenten een open oog heeft en gemeentebesturen, die den toestand zonder achterhoudendheid blootleggen en die een politiek volgen, welke erop gericht is om zich op korten termijn, maar zonder onnoodige schokken, aan den nieuwen toestand aan te passen.

Arnhem.

Mr. S. J. R. DE MONCHY.

DE LANDBOUW IN GRONINGEN.

De provincie Groningen bestaat voor het grootste deel uit zee- en kleigronden, varierende van zeer zware, — dus met een zeer laag zandgehalte — tot zeer lichte klei met 80 en meer procenten zand. De lichtere kleigronden worden in den regel zavelgronden genoemd.

Naast dit klei- en zavelgebied zijn vooral van belang de streken der vergraven hoogveengronden in het Zuid-Oosten, de zoogenaamde Veenkoloniën.

Dit gebied heeft echter een zoo speciaal karakter en zijn geschiedenis en ontwikkeling wijken zoo zeer af van die van het overige deel der provincie, dat daaraan beter een afzonderlijk artikel kan worden gewijd. Dus bepalen wij ons hieronder tot de klei- en zavelgronden.

Tot het midden der 18e eeuw is Groningen vooral een vee-telende landstreek geweest.

Het waren vooral de slechte waterstaatkundige toestanden, die het onmogelijk maakten in vroegere eeuwen aan den akkerbouw een groote uitbreiding te geven. Meer speciaal was de teelt van wintergewassen, dus van producten, die in den herfst moeten worden uitgezaaid, in vele streken onmogelijk, aangezien het land des winters daar regelmatig onder water stond.

Na 1750 hebben een drietal factoren samengewerkt om de weidebedrijven te doen omzetten in bouwland.

Het waren:

a. *De verbeterde waterlossing.* Door het bouwen van grootere molens slaagde men er n.l. in, vele gebieden, die zonder bemaling des winters geregeld blank stonden, het geheele jaar door droog te houden.

b. *De bij herhaling optredende besmettelijke veeziekten,* die groote verwoestingen onder de veestapels aanrichtten en vele landbouwers buiten staat brachten telkens weer nieuw vee aan te koopen, zoodat zij gedwongen waren, een gedeelte van hun weidelanden om te ploegen, om dit als bouwland te gaan gebruiken.

c. *De vooral ten gevolge van de troebelen in Europa in het laatst der 18e eeuw sterk gerezen graanprijzen,* waardoor het bouwbedrijf grootere netto-opbrengsten opleverde dan het veebedrijf.

Vooral als gevolg van deze drie factoren is Groningen gedurende de laatste 100 jaar een overwegend akkerbouwend gewest geweest.

In het centrum der provincie is echter een vrij groote streek overgebleven, waar de grond te zwaar is om met goed gevolg als bouwland te kunnen worden gebruikt. Trekt men om de stad Groningen een cirkel met een straal van 10 à 15 K.M., dan vindt men daarin vrijwel uitsluitend blijvend grasland.

Behalve in deze streek wordt op het grasland, dat elders tusschen het bouwland ligt en vooral ook op de witte klaver-velden (diemen in Groningen als middel ter verbetering van de vruchtbaarheid van den grond

in het vruchtwisselstelsel opneemt en beweidt) vrij veel vee gehouden.

Niettegenstaande de stad Groningen met haar bijna 100.000 inwoners en de zeer vee-arme Veenkoloniën een niet onbelangrijk quantum melk als consumptiemelk noodig hebben, dat uit het weidegebied moet worden aangevoerd, produceert de provincie Groningen jaarlijks nog circa 3 miljoen K.G. boter.

Neemt men in aanmerking, dat behalve boter ook nog vette kaas en gecondenseerde volle melk worden gemaakt, dan kan veilig worden geconcludeerd, dat jaarlijks meer dan 125 miljoen K.G. melk fabriekmatig wordt verwerkt.

De akkerbouw is echter, als men het kleigebied in zijn geheel neemt, de hoofdzaak en van de akkerbouwgewassen zijn de granen weer verreweg de voornaamste.

Duidelijk blijkt dit uit de bruto-opbrengsten in geld der verschillende onderdeelen van de bedrijven. Onderstaande cijfers hebben betrekking op gegevens van het boekjaar 1924/25, daar die van het laatste boekjaar nog niet zijn verwerkt.

Alles is omgerekend in gulden per hectare.

Aantal bedrijven, waarvan cijfers beschikbaar waren.	Noordel. bouwstr. 156	Nieuw Oldambt. 34
Opbrengst aan:		
Levende have	52.27	22.87
Zuivel	24.77	12.51
Granen	142.52	153.82
Peulvruchten	44.84	63.10
Zaden	38.55	117.60
Aardappelen	7.08	7.69
Suikerbieten	59.92	18.62
Vlas	58.57	0.58
Stroo	52.48	65.68
Hooi	7.87	2.05
Diversen	15.91	20.21
Totaal	504.78	484.73
Totale onkosten	307.70	287.99
Bruto winst	197.08	196.74

De „bruto winst” geeft aan de gemiddelde winst der eigen boeren, die een onbezwaard bedrijf hebben (waarop dus geen bekleemhuur, hypotheek- of andere schulden drukken).

Om na te gaan wat „gemaakt” is, moet de bruto-winst worden vermeerderd met een bedrag voor vrije woning (met wat aan producten uit het bedrijf voor de huishouding is gebruikt, is rekening gehouden), doch worden verminderd met de rente voor het in het bedrijf gestoken vaste en losse bedrijfskapitaal. Deze laatste kan op ongeveer f 10.— per H.A. worden gesteld.

Het jaar, waarop de cijfers betrekking hebben, gold als een *goed* jaar. Het thans achter den rug zijnde was heel wat minder. Toch laten bovengenoemde cijfers zien, dat voor degenen, die in de laatste jaren hun bedrijf gekocht hebben, het genoten ondernemersloon laag is.

Als prijs der landerijen moet toch gemiddeld in de laatste jaren f 2500.— à f 3000.— per H.A. worden genomen. Trekt men de rente daarvan, zeg f 125, af van bovenvermelde bruto-winst en houdt men rekening met f 10.— als rente van het bedrijfskapitaal dan rest een ondernemersloon van plm. f 60.— per H.A. (plus vrij wonen). Dit cijfer illustreert, wat ieder ingewijde weet, n.l. dat als gevolg van het groote aantal jonge menschen, dat naar een boerderij uitziet, en het beperkt aantal te koop of te huur komende hoeven, de concurrentie tusschen de gegadigden zoo groot is, dat de koop- en ook de pachtprizen tot een zoodanige hoogte worden opgedreven, dat er gemiddeld voor den boer slechts een karig ondernemersloon overschiet.

Bij de bezwaren daarvan (o.a. de onmogelijkheid om reserves voor slechte tijden te vormen) willen wij niet stil staan.

De zaak heeft ook een lichtzijde en wel deze, dat iedere verstandige boer overtuigd is, dat om een

redelijk bestaan te hebben het noodzakelijk is, dat de bruto-winst voortdurend wordt vergroot.

Op alles wat verlaging der bedrijfskosten tengevolge kan hebben of verhooging der bruto-opbrengst wordt daarom nauwkeurig acht geslagen.

En zorgvuldig wordt overwogen bij welk bedrijfs-systeem het grootste verschil tusschen bruto-opbrengst en onkosten wordt verkregen.

Het aspect van het bedrijf verandert dan ook voortdurend. Het bedrijf past zich aan aan de omstandigheden. Nieuwe vindingen worden direct toegepast, verbeterde rassen worden weldra algemeen verbouwd. Stilstand in den vooruitgang van het bedrijf staat in de meeste gevallen gelijk met een niet-loonend bedrijf.

Zestig jaar geleden werden in het Oosten der provincie jaarlijks groote hoeveelheden stroo verbrand, omdat dit geen verkoopwaarde had en in het Noorden moest vee gehouden worden alleen om het stroo tot mest te kunnen maken. Van dit alles is thans niets meer te merken. Al het stroo, dat geoogst wordt, wordt geleverd aan de 18 in deze provincie werkende stroocartonfabrieken.

Het stroo van één hectare tarwe bijv. heeft als grondstof voor de cartonfabrieken in de laatste jaren een waarde gehad van f 125.— Het houden van vee om den mest behoort tot de geschiedenis. Men houdt het land vruchtbaar door gebruik van kunstmest en door een goed vruchtwisselstelsel. Men mag aannemen, dat op de kleigronden van Groningen gemiddeld jaarlijks voor f 40.— per H.A. aan kunstmest wordt aangekocht.

De inrichting van het bouwplan is daarenboven een onderwerp van voortdurende overdenking voor den boer.

De goed ontwikkelde landbouwer ziet daarbij ook voortdurend om zich heen en vraagt zich af of wat elders wordt gedaan ook niet op zijn bedrijf dient te worden toegepast.

Zorgvuldig onderzoek van de mogelijkheid van wijziging van beteekenis van het gebruikelijke bedrijfssysteem is daarbij echter gebiedende eisch.

Niettegenstaande de grondsoort in een groot deel van Groningen practisch overeenkomt met bijv. die van Zeeland wordt de akkerbouw van de Groninger klei gekenmerkt door overwegende graanteelt, terwijl in Zeeland de verbouw van consumptieaardappelen en suikerbieten op den voorgrond treedt.

Van 1911 t/m, 1920 waren in procenten van het aanwezige bouwland beteeld met:

	kleigebied van	
	Groningen	Zeeland
granen	51.4 pCt.	33 pCt.
suikerbieten	4.8 "	17.5 "
consumptieaardappelen	3 "	11 "

Toch zou het dwaasheid zijn hier uit te concluderen, dat in één der genoemde provinciën het bouwstelsel ingrijpend verbeterd kan worden.

Dr. W. C. H. Staring, de bekende econoom en geoloog, wees er reeds in 1862 op, dat binnen de grenzen van ons kleine land behalve de grondsoort ook de factoren: klimaat, afstand van de bevolkingscentra, maatschappelijke verhoudingen, enz. het karakter van het landbouwbedrijf voor iedere streek dienen te bepalen.

Daarom zal de landbouwer, die wenscht dat zijn bedrijf aan de hoogste eischen voldoet, zich niet tevreden kunnen stellen met de bestaande bouwwijze tot in de perfectie toe te passen. Evenmin zal hij kunnen volstaan met na te gaan hoe het bedrijf elders is ingericht om dan dit voorbeeld te volgen.

Het is noodzakelijk, dat nagegaan wordt waarom elders een ander systeem wordt gevolgd en pas, nadat is komen vast te staan, dat wat daar geschiedt, ook onder eigen omstandigheden een verbetering moet worden geacht, is navolging op grootere schaal geoorloofd en gewenscht.

Over de wijze, waarop men in Groningen in de laatste kwarteeuw heeft getracht het landbouwbedrijf meer rendabel te maken, hopen wij in een volgend artikel terug te komen.

Dr. G. MINDERHOUD.

Groningen.

DE BELASTINGONTWERPEN COLIJN-DE GEER.

III.

De ontwerpen, die vermindering van den druk der directe belastingen zullen brengen, zijn, als men het successierecht in dit verband onder de directe belastingen rangschikt, de halveering van de verdedigingsbelasting II, de afschaffing der leeningsopcenten op de personeele belasting (eventueel te vervangen door vermindering dier opcenten op de inkomstenbelasting), de verlaging van de personeele belasting voor de groote gezinnen en de vermindering van de tarieven der successierechten.

Van deze voorstellen gaat de halveering van de verdedigingsbelasting II onmiskenbaar in de beoogde richting. Dit kan, hoewel in slechts geringe mate, ook verwacht worden van de afschaffing der leeningsopcenten op het personeel, eventueel te vervangen door vermindering der opcenten op de inkomstenbelasting met 5. Dat de voorgestelde wijzigingen in de personeele belasting zelve de kapitaalvorming ook maar in het minst zullen in de hand werken, verwacht Jhr. de Geer ook zelf wel niet. Het doel van deze wijzigingen is zoo goed als uitsluitend een tegemoetkoming aan de zware lasten, waaronder de groote gezinnen gebukt gaan. De vermindering in de personeele belasting ten gunste van koffiehuishouders en restaurateurs is alleen bedoeld als compensatie tegenover den last, dien de aanvulling der zegelwet hun zal opleggen.

Daarentegen zal de voorgestelde wijziging in het tarief van het successierecht, welke aan de schatkist op ongeveer f 10 miljoen zal te staan komen, naar het zich laat aanzien, grootendeels aan de kapitaalvorming ten goede komen. Het is echter zeer de vraag, of verlaging van deze belasting voor dit doel wel het eerst in aanmerking had behooren te komen.

Het successierecht in de rechte lijn is niet buitensporig hoog. Het vindt bestrijding meer uit politieke dan uit financieele overwegingen. Het is bekend, dat vooral ter rechterzijde tegen het successierecht en wel speciaal tegen dat in de rechte lijn telkens principieele bezwaren worden geopperd, die dan met financieele argumenten, welke vooral onder de gegeven omstandigheden al heel weinig kracht hebben, moeten worden gestaafd.

Nu de belemmering in de kapitaalvorming, zooover zij aan den fiscus is te wijten, haar oorzaak vindt in de groote verhooging der periodiek geheven wordende directe belastingen, had de remedie ook in de verlichting van den druk daarvan moeten zijn gezocht. Het argument van de kapitaalvernietigende werking van het successierecht in zijn tegenwoordige hoogte, dat door Minister Colijn werd gebruikt en door zijn ambtsopvolger blijkbaar wordt onderschreven, kan al aanstonds voor het tarief der heffing in de rechte nederdalende lijn niet in ernst zijn gemeend. Bij een verkrijging van f 500.000 door een kind of den echtgenoot wordt thans in totaal 7 pCt. recht geheven. Gaat het voorstel tot vermindering van het tarief dezer heffing door, dan zal dit percentage dalen tot 6. Iemand, die een erfdeel tot zulk een bedrag ontvangt, zal, indien het ontwerp betreffende het successierecht wet wordt, in plaats van rond f 35.000 aan belasting f 30.000 te betalen hebben. Bij een vererving van gemiddeld eenmaal in de 30 jaar, komt dit — omgezet in een annuïteit — bij een rente van 5 pCt., neer op een jaarlijksche vermindering van belasting van ongeveer f 325.

Hoezeer dit een boon in een brouwketel is, kan men nagaan, als men het geval wat nader uitwerkt. Men mag wel als regel aannemen, dat personen, die

zulke groote bedragen van hun ouders erven, ook overigens niet geheel onvermogen zijn. Stelt men het overige vermogen van zulk een erfgenaam op gemiddeld f 250,000, en zijn totaal inkomen, na het beuren van de erfenis, uit vermogen en betrekking op f 50,000, dan betaalt zoo iemand aan directe belastingen ongeveer f 7500. Meent men, dat dit als voorbeeld niet opgaat, omdat er te veel zijn voor wie het in het algemeen te gunstig en in verband met de te betalen belasting te ongunstig is, dan stel ik daarnaast het geval, dat zulk een erfgenaam overigens niets bezit en geen enkel ander inkomen heeft, dan de rente van zijn erfenis, gerekend tegen 5 pCt. Dan zal hij aan directe belastingen ongeveer f 3500 hebben op te brengen. Voor ons doel neem ik nu van beide bedragen het gemiddelde of f 5500. Zonder de vermindering van het successierecht, welke de tegenwoordige Minister van zijn ambtsvoorganger overnam, komt daarbij een in jaarlijksche annuïteiten omgezet bedrag van f 2275, dus te zamen f 7775. Volgens de voorgestelde wijziging in het tarief van het successierecht zal deze belasting met f 325 worden verminderd.

Neemt men andere bedragen van erfdeelen, dan wordt het resultaat relatief weinig anders. Voor zulke betrekkelijk kleine ontheffingen ten gunste van erfgenamen, die in de rechte neerdalende lijn niet overmatig zwaar worden belast, wil de Minister van Financiën, aan het successierecht in die lijn meer dan f 1½ miljoen per jaar opofferen, zonder dat het op de kapitaalvorming eenig effect van beteekenis hebben kan. In een ander verband kom ik nog op de voorgestelde wijzigingen in het successierecht terug. Hier spreek ik er alleen over met het oog op de kapitaalvorming, resp. de kapitaalvernietiging.

Successierechten hebben ongetwijfeld eenige neiging tot kapitaalvernietiging, tenzij de fiscus de opbrengst ervan aan productieve werken of aan aflossing van leeningen besteedt. Maar de beteekenis van deze werking was vroeger, toen de periodieke directe belastingen zooveel lager waren, aanmerkelijk belangrijker dan thans, nu de belemmerende werking ten aanzien van de kapitaalvorming, welke deze belastingen hebben, van zooveel meer beteekenis is dan die kapitaalvernietigende invloed.

Iemand, die, om bij ons voorbeeld te blijven, f 500.000 van zijn vader of moeder heeft geërfd, zal, indien hij geen verkwister is *en niet belemmerd wordt door buitensporig hooge directe belastingen*, geen moeite hebben, om een bedrag van f 35,000 in heel wat minder dan 30 jaar te besparen. De heer de Geer en zijn ambtsvoorganger, die bij hun belastingvoorstellen in de eerste plaats werden geleid door hun gerechtvaardigde bezorgdheid over het achterblijven der vereischte kapitaalvorming, hadden beter gedaan hun aandacht in dit verband te bepalen tot de werkelijk directe heffingen en het successierecht buiten den kring hunner herzieningsplannen te laten.

Ik breng hier nog eens in herinnering, dat voor zoover de voorgestelde verlagingen niet door het leeningsfonds zullen worden gedragen, zij door nieuwe belastingen zullen worden gecompenseerd. Ongeveer de helft van wat die nieuwe heffingen moeten opbrengen, komt op rekening van de voorgestelde vermindering van het tarief der successierechten. Zij moeten wel heel weinig bezwarend en weinig hinderlijk voor het economisch leven zijn, wil die verplaatsing van druk niet meer na- dan voordeel geven.

Verdere verminderingen als die, welke ik besprak, worden niet voorgesteld. Het resultaat van de verzachtingen, die wél voorgesteld worden, is, voor zoover zij niet ten laste komen van het leeningsfonds, wel heel poover.

Mochten de ontwerpen, die niet vermindering maar slechts verplaatsing van druk beoogen, geen genade bij de Kamer vinden, dan is te hopen, dat de wijzi-

gingen en aanvullingen, die de Minister bij zijn brief van 23 Juni in het ontwerp tot herziening van het successierecht voorstelt, *mutatis mutandis*, bij een afzonderlijk ontwerp opnieuw zullen worden voorgesteld. Deze wijzigingen en aanvullingen vragen geen offer aan den fiscus en zij maken een eind aan belemmeringen, die het schenkingsrecht aan goede sociale regelingen van pensioenfondsen ten gunste van het personeel van particuliere ondernemingen in den weg legt of bij wat strenge toepassing in den weg leggen kan.

Voor het overige zou het m.i. niet zijn te betreuren, indien het ontwerp tot wijziging van de successiewet werd verworpen of ingetrokken. Aan de onderdelen van het tarief der successierechten, die niet de verkrijgingen in de rechte neerdalende lijn betreffen, kleven groote gebreken. Hadden de beide ministers nu deze gelegenheid aangegrepen om hierin verbetering te brengen, dan zou daarvoor veel zijn te zeggen, maar zij hebben dit in hun zucht om alle erfgenamen en verkrijgers zonder onderscheid een douceurtje te bezorgen, jammer genoeg, nagelaten.

In de bestaande wet is de juistheid van een progressief tarief ook voor de successierechten erkend. Of de progressie, welke de wet kent, te ver gaat dan wel niet ver genoeg, kan thans buiten beschouwing blijven. Maar wel ieder zal erkennen, dat er geen enkele goede grond is om de progressie voor de verkrijgingen in de rechte lijn sterker door te voeren dan voor de andere gevallen. Toch doet de wet, gelijk zij thans luidt, niet anders. Laat men de laagste moeten der verkrijgingen, namelijk die beneden f 1000 buiten beschouwing, dan blijkt, dat de gedeelten der verkrijgingen boven f 500.000 in de rechte neerdalende lijn dubbel zoo zwaar belast zijn als die tusschen f 1000 en 2000. In alle andere gevallen is de schaal heel wat minder progressief. Dit is uitsluitend geschied, omdat men voor de laagste gedeelten der verkrijgingen zóó hoog greep, dat bij verdubbeling dier greep voor de hoogste, de rechten buitensporig zouden worden. Verkrijgingen door niet verwanten boven f 500.000 zouden dan met 76 pCt. worden getroffen. Thans worden die hoogste verkrijgingen in de groepen, waarin de wet de erfgenamen en verkrijgers verdeelt, belast resp. met 19, 27, 36 en 47 pCt. Ongetwijfeld zeer hooge en wel aan de grens van het buitensporige liggende heffingen. Zij komen evenwel in een heel ander licht te staan, wanneer men erop let, dat in dezelfde groepen de verkrijgingen tusschen f 1000 en 2000 resp. worden belast met 15, 19, 28 en 39 pCt. Tenzij men het beginsel der progressie in de heffing der successierechten verwerpt, en dat doet noch de bestaande wet noch de Minister van Financiën, kan men niet ontkennen, dat de heffingen van die kleine verkrijgingen, hoewel absoluut en relatief eenigszins lager, toch veel drukkender zijn dan de grootere belastingen van de hoogere. Nu de Minister het successierecht minder drukkend wilde maken, was er voor hem alle aanleiding geweest, hierin verbetering te brengen en de progressie in de andere gevallen op gelijken voet te regelen als in de rechte neerdalende lijn.

Houdt men nu aan de percentages voor de grootste verkrijgingen vast en regelt men de progressie voor alle gevallen op gelijken voet als in de rechte neerdalende lijn, dan komt men in de verschillende groepen voor de verkrijgingen tusschen f 1000 en 2000 tot resp. de volgende procenten: 9,5; 13,5; 18 en 23,5. Men zal wel niet beweren, dat dit belachelijk lage heffingspercentages zijn. Ten overvloede voeg ik hieraan nog toe, dat evenals in de rechte lijn de verkrijgingen beneden f 1000 ook in zulk een rationeel tarief, gelijk ook thans geschiedt, iets lager moeten gaan.

Men zal mij wel willen toegeven, dat een dergelijke herziening van het tarief der successierechten niet alleen belastingtechnisch veel rationeeler, maar uit sociaal oogpunt veel meer te rechtvaardigen en veel

sympathieker is dan het eenvoudig wat afnemen van alle rechten zonder onderscheid, zooals de heeren Colijn en De Geer voorstellen. Bezien uit het oogpunt der kapitaalvorming of kapitaalvernietiging ontloopen beide herzieningen elkander weinig. Wat door mij hier wordt bepleit, zal voor de vele kleine erfgenamen en verkrijgers een verlichting van beteekenis geven, en... de fiscus zal er slechts ongeveer f 5 miljoen per jaar bij inboeten in plaats van de f 10 miljoen, die de Minister wil prijsgeven.

Indien men bij deze gelegenheid het tarief der successierechten onder handen wil nemen, dan doe men het op de hier voorgestane manier. Durft men uit politieke overwegingen het niet aan, dat tarief zoodanig te herzien, dat het voortaan zal voldoen aan de eischen der belastingtechniek en der sociale rechtvaardigheid, dan late men het met rust.

* *

Ik kom thans tot de voorgestelde belastingen, die aan den fiscus de te lijden schade als gevolg van de beoogde verminderingen in het successierecht en de personeele belasting moeten vergoeden.

Het vaderschap ook van deze voorstellen komt toe aan den heer Colijn. Zijn ambtsopvolger bracht er enkele wijzigingen in aan, deels van zuiver formeelen deels van materieelen aard. Doel der heffingen is, die verteringen te treffen, die niet uit noodzaak, maar uit weelde geschieden. Noch het stellen van het doel, noch het pogen om een geschikt middel te vinden tot het benaderen ervan zijn nieuw. Het ligt trouwens voor de hand, dat het voor den belastingheffer een ideaal is den druk zijner heffingen zoodanig te leggen, dat deze de weelde treft en het gebruik uit wezenlijke behoefte vrijlaat.

Intusschen is de uitvoering van deze grondgedachte practisch zoo moeilijk, dat men haast van onmogelijk spreken kan. Het zoeken naar een practische toepassing staat vrijwel gelijk met dat naar de kwadratuur van den cirkel. Weelde treffen en behoefte vrijlaten: prachtig. Maar nu de uitvoering? Waar ligt de grens tusschen de vertering uit weelde en die uit behoefte? Deze is niet objectief aan te geven; zij hangt voor een zeer groot deel van subjectieve neigingen, gezindheden en opvattingen af. Stonden deze nu in de meerderheid der gevallen in verband met de financieele draagkracht van hen, die de verteringen doen, dan kon en mocht het den belastingwetgever koud laten, of hij in uitzonderingsgevallen een vertering als weelde treft, die voor hem, die haar doet niet anders is dan de bevrediging eener behoefte. Maar zoo staat de zaak niet.

Laat ik slechts een paar voorbeelden noemen, die met een groot aantal andere zijn aan te vullen. Voor den „nouveau riche", die het in overeenstemming met zijn financieele positie vindt eenige dure schilderijen, waarvan hij zelf de kunstwaarde niet kent, te bezitten, is zulk een uitgaaf weelde. Voor den kunstkenner met bescheiden beurs is het machtig worden van zulke kunstwerken een behoefte, zoo niet een passie. Onder de rijkere zijn er heel wat, die zich niets bekommeren om hun kleeren en hun pakjes afdragen, totdat zij tot op den draad versleten zijn; onder de menschen met bescheiden inkomens zijn er procentsgewijze waarschijnlijk nog meer, die zich hoogst onbehaaglijk voelen, wanneer zij niet netjes in de kleeren voor den dag komen, en die vreezen, dat zij erop zouden worden aangekeken, als zij met een afgedragen pakje over straat liepen.

Zoo is het met bijna elke uitgaaf. Of zij als weelde is aan te merken, hangt van tal van omstandigheden af, waarvan de grootere of kleinere gegoedheid slechts een der elementen — en in den regel niet het gewichtigste — is. Ik wijs hierop met nadruk, omdat ik niet den schijn wil vestigen, dat mijn critiek tegen de voorgestelde heffingen speciaal tegen de producten van den denk arbeid van de heeren Colijn en De Geer is gericht. Elke andere poging om de weelde te tref-

fen zou aan een overeenkomstige critiek blootstaan en er alleen dan niet onder bezwijken, als zij ondanks haar fouten uit politieke overwegingen werd aangevaard.

Voor ik ertoe overga de wetsontwerpen, die compensatie moeten brengen voor de schade, welke de schatkist lijden zal door de hierboven besproken verlichtingen van den belastingdruk, een enkel woord over de taalverknoeiing, welke het Departement van Financiën zich in den laatsten tijd ten doel schijnt te stellen. Over germanismen als „doelstelling" en dergelijke, die men tegenwoordig in de officieele stukken van alle Departementen vinden kan, spreek ik niet eens. Maar de heer De Geer heeft ons in zijn vorig ministerie gelukkig gemaakt met de „veiligstelling" van den gulden. De heer Colijn verrijkte verleden jaar onze officieele taal met een wet tot bevordering van de „richtige" heffing der directe belastingen; en nu loopen wij gevaar te worden begiftigd met een wet op de heffing eener „weeldeverteringsbelasting". Zou het niet tijd zijn, dat men aan het Departement van Financiën en in het algemeen op de Rijksbureaux weer wat eerbied kreeg voor de Nederlandsche taal? En zoo die eerbied niet uit eigen beweging komt, zou de Kamer er dan niet op aandringen, dat men in onze officieele stukken weer Nederlandsch gaat schrijven en zich niet langer in vertaald Duitsch uitdrukt?

TRUB.

(Slot volgt).

Rectificatie. — In het artikel van den heer F. H. de Kock van Leeuwen over „De gevolgen van de verhooging van het Invoerrecht op Thee op het verbruik in Nederland" in het No. van 4 Aug. 11. moet in de voorlaatste alinea op pag. 689 2e kolom in plaats van 35 pCt. gelezen worden 26 pCt., hetzelfde percentage als onderaan de eerste kolom genoemd.

BUITENLANDSCHE MEDEWERKING. HET RAPPORT VAN DE INDIAN CURRENCY COMMISSION.

I.

Prof. Dr. T. E. Gregory te Londen schrijft ons:

Het met spanning verwachte rapport der Commissie bevat enkele punten, die iedereen verwachtte, doch ook enkele verrassingen. De algemeene verwachting was bijv., dat de Commissie zou aanbevelen, den bestaanden wisselkoers grondslag voor stabilisatie van de Rupee te maken. De voorstellen, zoowel wat den vorm van het toekomstige Indische muntstelsel betreft, als inzake het apparaat, waarmede deze vorm moet worden gehanteerd, zijn echter nieuw. In het algemeen gesproken worden zoowel de „goud-exchange standaard" als de „zuivere" gouden standaard verworpen. In hun plaats beveelt de Commissie aan, wat zij noemt — en waarschijnlijk zal deze term voortaan door de wetenschap wel worden gebruikt — „een gouden-muntmateriaal-standaard" („gold bullion standard"), terwijl het denkbeeld, de contrôle over het nieuwe muntstelsel in handen van de Imperial Bank of India te leggen, welke reeds enkele van de functies van een Centrale Bank verricht, verworpen wordt ten gunste van een nieuwe „Reserve Bank for India".

Ten tijde van mijn vorige artikel¹⁾ kon ik geen details geven van het semi-officieele plan, dat de grondslag vormde van de besprekingen met de personen, welke door de Commissie zijn gehoord. Dit plan, dat dus is verworpen, stelde het invoeren van den volledigen, den „zuiveren" gouden standaard in Britsch-Indië voor, door middel van ontmuting van de Rupee, die slechts wettig betaalmiddel tot een maximum van 50 Rs. zou blijven en door den verkoop van het grootste gedeelte der daar te lande bestaande zilverschulden. De hoeveelheid zilver, welke volgens dit plan naar schatting zou moeten worden

¹⁾ In het No. van 10 Maart 11.

verkocht, was 687 miljoen oz. fijn, d.w.z. ongeveer drie maal de jaarlijksche wereldproductie. De verkoopen zouden over een periode van tien jaren worden verdeeld en de verlaging in den wereldprijs van het zilver zou, naar gemeend werd, deze op 24 pence per ons fijn brengen. Het plan zou in verschillende stadia worden uitgevoerd en de bedoeling was, dat in het eerste stadium de regeering slechts aan zou bieden, gouden *muntmateriaal* in hoeveelheden van meer dan 400 oz. te koopen of te verkoopen. In het tweede stadium zou een gouden munt in circulatie kunnen worden gebracht zonder bepaalde verplichting voor de regeering; in het derde stadium zouden biljetten en zilver bij de wet inwisselbaar in goud worden verklaard en in het vierde stadium zou het karakter van wettig betaalmiddel van de zilveren Rupee definitief beperkt worden. De totale extra-hoeveelheid goud, welke voor dit plan noodig zou zijn, werd op £ 103 miljoen geschat, van welke hoeveelheid ongeveer £ 50 miljoen noodig zou zijn in de eerste twee jaren, nadat het plan zou zijn begonnen te werken.

Deze „gouden standaard met gouden munt” wordt op enkele zorgvuldige overwogen gronden verworpen. In de eerste plaats schijnt de Commissie zeer te zijn beïnvloed door de verklaringen voor haar afgelegd door Prof. Cassel en Mr. Joseph Kitchin, volgens welke de wereld in de toekomst eer een tekort dan een overvloed aan goud heeft te vreezen. In de tweede plaats was het officieele plan gebaseerd op zekere dekingspercentages, die het rapport te laag acht om veiligheid te verzekeren en die, indien verhoogd, de vereischte hoeveelheid goud zouden doen stijgen, hetgeen met de mogelijkheid, dat deze hoeveelheid binnen een kortere periode dan tien jaren benodigd zou kunnen zijn, periode, in het officieele plan genoemd, „de moeilijkheden zou vergrooten en de kosten van het ontwerp vermeerderen. Indien de controle over het geldwezen middelerwijl zou zijn overgedragen aan een bank, zouden deze toenemende moeilijkheden een credietrestrictie met zich kunnen brengen op een wijze en in een omvang, in hooge mate nadeelig voor den economischen vooruitgang van het land.”

In de derde plaats is de Commissie verontrust over de mogelijke uitwerking op de zilvermarkt en op de houding, welke als gevolg daarvan door China zou kunnen worden ingenomen. Iedere daling in de waarde van het zilver zou den dag verhaasten, waarop de een of andere vorm van gouden standaard door de Chineesche autoriteiten zou worden gepousseerd en dit zou opnieuw een klap toebrengen aan de zilvermarkt en een nog grooteren druk ten gevolge hebben op den wereldgoudvoorraad. Voor de Indische inboorlingen zou verder een daling der zilverwaarde een verlaging van de ruilwaarde van alle zilveren versierselen beteekenen.

Ten slotte, en dit is waarschijnlijk het meest krachtige bezwaar van alle, waren de geraadpleegde geldautoriteiten, nl. de Governor van de Bank of England en de Governor van de New Yorksche Reserve Bank, tegen het plan, daar zij „door het voorstel werden verontrust, omdat het den voortgang der monetaire reconstructie in Europa zou vertragen, het wereld-prijsniveau zou verstoren en principieel schadelijk zou zijn, zoowel voor Britsch-Indië als voor de rest der wereld”.

De goud-exchange standaard is verworpen op dezen grond, dat hij te abstract is voor de omstandigheden, die in Indië thans gelden. Zonder den een of anderen „meer zekeren, eenvoudigen en soliden steun zal het vertrouwen in de stabiliteit van de munt langzamer groeien dan het behoort te doen, indien het al toeneemt, en de vooruitgang op het gebied van het bankwezen en de investering zal worden vertraagd.... In het huidige stadium van haar ontwikkeling zal de Indische openbare meening slechts één ding vertrouwen als voldoende soliden steun van zijn muntwezen en dat is goud. Zij eischt de een of andere reëele schakel, en niet slechts reëel doch dui-

delijk zichtbaar, tusschen het landsgeld en het goud”.

Hiermede herhaalt de Commissie slechts, wat iedere waarnemer der Indische openbare meening het geval weet te zijn. Het rapport ontwikkelt eenige verdere argumenten tegen den exchange-standaard, in den vorm ten minste, waarin deze standaard voor den oorlog werkte: de meest belangrijke is de opmerking, dat zij niet, gelijk zij zou behooren te doen, zuiver automatisch werkte, d.w.z. de circulatie kromp niet met het volle bedrag in, waartoe de regeering in oogenblikken van spanning wissels op Londen verkocht. Het is echter duidelijk, dat de Commissie het meest beïnvloed werd door den wensch, de Indische openbare meening het volle pond te geven.

De Commissie was derhalve genoopt een alternatief te vinden, dat de Indische openbare meening de vereischte bevrediging zou schenken, dat eenvoudig en begrijpelijk zou zijn, geen goudverspilling met zich zou brengen, doch automatisch zou werken. Zij vond zoodanig stelsel in de aanpassing aan de Indische omstandigheden van het Britsche muntstelsel, zooals dit is voortgekomen uit de Gold Standard Act van 1925. Het plan, dat zij naar voren brengt, beteekent de permanente aanvaarding van dat deel van het officieele plan, dat hierboven het eerste stadium is genoemd. Het geld zal in de toekomst, gelijk in het verleden, uit biljetten en rupees bestaan, doch hiervoor zal, wanneer het plan ten volle werkt, gouden muntmateriaal te verkrijgen zijn in hoeveelheden van niet minder dan 400 oz. De volledige inwerkingtreding van den „gold bullion standard” wordt uitgesteld, doch zal niet later dan 1 Januari 1931 plaats vinden. Middelerwijl beschouwt de Commissie het als essentieel, dat de regeering van Britsch-Indië de Rupee stabiliscert, door zich bereid te verklaren, goud of buitenlandsche wissels te koopen of verkoopen, wanneer de goudpunten van de aanvaarde goudpariteit van de Rupee worden bereikt. De Britsch-Indische regeering heeft reeds bekend gemaakt, dat zij deze verplichting op zich neemt met het resultaat, dat het land op het oogenblik weder een „gold-exchange standard” bezit.

Het recht om geld in goudbaren in te wisselen is, naar de Commissie zich moeite geeft te betoogen, een *absoluut* recht. Het hangt niet af van het doel, waarvoor het aldus verkregen goud zal worden aangewend. „De wettelijke verplichting, goud tegen Rupees te koopen en te verkoopen, in onbeperkte mate en tegen een voorgeschreven pariteit, zal de Rupee voor de eerste maal in haar geschiedenis op het goud, in een vaste verhouding en op duidelijk zichtbare wijze, grondvesten. Zij bevestigt het beginsel, dat goud in een vaste verhouding de Indische muntstandaard is en dat de autoriteit, belast met de zorg voor het geldwezen, dit beginsel erkent en moet handhaven”.

Tot zoover is alles in orde. De vragen, die zich onmiddellijk voordoen, zijn twee in getal: zal dit stelsel de Indische openbare meening bevredigen en zal het inderdaad de vraag naar goud krachtig verminderen? De Commissie geeft zich veel moeite, om aan te toonen, dat indien in eenig later stadium de Indische openbare meening nog een gouden munt wenscht, het plan niets bevat, dat hieraan in den weg staat, dat het, integendeel de deur open laat voor een wijziging van dezen aard, indien later gewenscht.

Dit alles is natuurlijk volkomen waar, maar er volgt niet uit, dat de Indische openbare meening bevredigd zal zijn, in het bijzonder omdat het rapport de demonetisatie van den sovereign en den halven-sovereign aanbeveelt. Aangezien deze munten op het oogenblik slechts wettig betaalmiddel zijn tegen een koers, ver beneden hun marktwaarde, zal dit den economischen toestand in het geheel niet beïnvloeden, doch er zou geen onoverkomelijk bezwaar zijn tegen een herschatting van de waarde der bestaande goudmunten. Zooals de zaken nu staan zullen zij, indien zij geen wettig betaalmiddel worden, bijna onvermijdelijk worden opgepot of versmolten.

De beperking van de minimum-hoeveelheid, tegelijkertijd te verkopen goud tot 400 oz. zal op zichzelf niet het geringste verschil maken in de hoeveelheid goud, welke waarschijnlijk in Indië zal worden gevraagd, want er is niets, dat goudhandelaars verhindert, goud te koopen en het dan te verkopen in meer aan de marktverhoudingen aangepaste hoeveelheden. Het plan brengt natuurlijk de behoefte met zich aan een kleinere hoeveelheid goud dan krachtens het semi-officieele plan noodig zou zijn geweest, want dit ontwerp bracht de intrekking van een belangrijk deel van het circuleerende zilver met zich. Doch dit was niet essentieel. Den voorraad Rupees zou men ongewijzigd hebben kunnen laten en slechts de toekomstige aanvullingen der circulatie zouden ten deele in gouden munten zijn geschied. Aangezien de gouden munt in ieder geval een hooge waarde moet hebben zou de mogelijke circulatie van gouden Rupees een beperkten omvang hebben gehad. Het huidige plan beteekent dus een bezuiniging op goud, *vergeleken met het oorspronkelijke plan*, doch niet noodzakelijk zeer veel bezuiniging vergeleken met *alle* ontwerpen, waarin een gouden munt een rol zou kunnen hebben spelen.

De Commissie is zich zeer wel bewust van het feit, dat het beperken der verkopen tot bedragen van meer dan 400 oz. op zichzelf geen voldoende bescherming beteekent, ondanks de speciale vermelding die zij maakt van het feit, dat het recht tot goudaankoop absoluut is. Zij dient dan ook voorstellen in, die erop zijn berekend, de hoeveelheid te beperken, welke waarschijnlijk van de met de zorg voor het geldwezen belaste autoriteit zal worden gevraagd. Het is geen deel van de plichten dezer autoriteit, redeneert zij, om goud voor niet-monetaire doeleinden te verstrekken. In Britsch-Indië is deze vraag groot en er wordt door een goed-georganiseerde goudmarkt aan voldaan, die goud verkoopt tegen een prijs, voldoende om de kosten van invoer te dekken. Indien de nieuwe Centrale Autoriteit altijd goud à pari verkoopt, zal zij natuurlijk de goedkoopste goudmarkt van het land en blootgesteld zijn aan voortdurende vraag, welke niets uitstaande heeft met de monetaire positie van het land. Derhalve wordt voorgesteld, dat zij goud zal aankopen tegen de pariteit van de Rupee, doch het daarboven zal verkopen, wanneer de stand der wisselkoersen zoodanig is, dat goudinvoer van Londen, in Rupees uitgedrukt, op meer uitkomt dan de goudpariteit van de Rupee. Op het bovenste goudpunt zal de verkoopprijs dezelfde zijn als de prijs, waartegen goud wordt aangekocht, doch wanneer de koers daar beneden is, „zal de bank goud moeten kunnen verkopen voor levering te Londen of te Bombay, naar koopers keus tegen zekere speciaal bekend gemaakte prijzen. Deze prijzen zullen worden bepaald door de kosten, waartegen goud resp. te Londen zou kunnen worden gekocht of te Bombay uit Londen worden aangevoerd, wanneer de wisselkoers op het onderste goudpunt staat”.

Op deze wijze hoopt de Commissie, dat het gebruik van den goudvoorraad voor niet-monetaire doeleinden vermeden zal worden. De politiek lijkt zeer veel op de goudpremiepolitiek van zekere continentale centrale banken. Of zij zich volkomen verdraagt met den zuiveren goudstandaard is een andere kwestie, doch zij zal ongetwijfeld de met de zorg voor het geldwezen belaste autoriteit sparen voor een concurrentiestrijd met de goudhandelaars om het omgemunte goud uitsluitend om het op te potten en tegen een oneconomischen prijs.

Tot dusverre heb ik alleen behandeld de kwestie van den toekomstigen standaard. Blijft nog te bespreken de positie van het zilver, van de goudreserve en van de nieuwe Centrale Bank. Deze bewaar ik voor een volgende gelegenheid.

OPMERKINGEN OVER DE KATOEN-, DE WOL- EN DE KUNSTZIJDEINDUSTRIE.

De heer L. J. Reid te Londen schrijft ons:

De Amerikaansche katoenoogst en Lancashire.

Het is dit jaar niet voor de eerste maal, dat het Amerikaansche oogstrapport de katoenindustrie van Lancashire heeft verrast; gerapporteerd wordt, dat het geheele bedrijf „eenvoudig verstedeld heeft gestaan”. Het laatste rapport beteekent dan ook, dat een belangrijk grootere hoeveelheid katoen beschikbaar zal komen dan werd verwacht. Het percentage 69,8 van normaal per 1 Augustus beteekent een oogst van 15.621.000 balen (van 500 lbs. bruto) voor het loopende jaar. Het vorige jaar werd op hetzelfde tijdstip de toestand aangegeven door het percentage 70,7. De definitieve opbrengst zal ervan afhangen, of de verschillende omstandigheden, welke gedurende de rest van het seizoen den oogst beïnvloeden, gunstiger dan gewoonlijk zijn of niet.

Indien zij even ongunstig zijn als in 1921, 1922 en 1923, mag een totale productie van ongeveer 14.425.000 balen worden verwacht. Indien zij echter even gunstig zijn als gedurende 1924 en 1925 mag een totale productie van ongeveer 17.510.000 balen worden verwacht. Hieraan zij toegevoegd, dat de productie in 1925 16.086.000 balen beliep tegen in 1924 13.628.000 balen en in 1923 10.140.000 balen. Het is derhalve duidelijk, dat de omvang van den oogst grootendeels zal afhangen van het weder, doch zelfs indien men op het ergste rekent, dan nog schijnt een aanzienlijk hooger cijfer, dan Manchester verwachtte, zeker.

Lancashire begroette natuurlijk met ingenomenheid het vooruitzicht op goedkope katoen, dat uit den grooten oogst voortvloeit. Wat het echter betreurt is het element van onzekerheid, dat erdoor in den toestand wordt gebracht, d.w.z. dat koopers gedwongen zijn, hun inkoop tot een minimum te beperken, totdat meer definitiefs bekend is omtrent oogstomvang en den loop der prijzen. Dit nieuwe element van onzekerheid is bovendien in het bijzonder onwelkom, aangezien onzekerheid den katoenhandel reeds sedert eenigen tijd beheerscht en grootendeels verantwoordelijk is voor den huidige onbevredigenden toestand van de industrie. Een van de eerste behoeften van het bedrijf is het vooruitzicht op betrekkelijk stabiel prijzen.

Britsche wol en Japansche concurrentie.

Reeds vaak is gezegd, dat het tijdstip zou komen, waarop Bradford's handel in droge, gekamde lange wol practisch zou verdwijnen en deze voorspelling is thans uitgekomen. Onlangs zijn statistieken gepubliceerd omtrent den uitvoer van lange wol van Sydney naar Japan in een omvang van tusschen de 4 en 5 millioen lbs., terwijl de Britsche uitvoer zeer aanzienlijk is geslonken. In zooverre het Yorkshire aangaat is dit echter niet alleen een verliespost, want hetgeen in de eene richting verloren is gegaan, is in zeker opzicht in een andere goedge maakt. De Japansche fabrieken zijn in grooten omvang koopers van kammachines in West Riding geweest en millioenen spindels, te Keighley in Yorkshire vervaardigd, zijn ook geëxporteerd.

Het schijnt intusschen, dat Japan op het stuk van den wolinkoop nog veel te leeren heeft. Japansche koopers schijnen nl. de gewoonte gehad te hebben, voorraad voor een jaar in te slaan, een zeer onverstandige politiek. Voldoende wol voor een jaar op te slaan is een gedragslijn, welke geen voorzichtig geleide onderneming volgt, tenzij de wol voor een appel en een ei te krijgen is. Indien de Japansche fabrieken het voorbeeld van de koopers uit Yorkshire volgen zullen zij nooit ver mis zijn: groote hoeveelheden koopen, wanneer de wol goedkoop is, doch mondjesmaat, wanneer de prijzen hoog zijn. Dit is voor Japan des te gemakkelijker, aangezien het betrekkelijk dicht bij Australië is gelegen, waar de ge-

wenschte hoeveelheden wol altijd beschikbaar zijn op de veelvuldige verkooping, welke te Sydney en Brisbane worden gehouden. Gegeven de Japansche inkoop tactiek, baart het dan ook geen verwondering, dat de bedrijven daar gedurende de laatste twee jaar aanzienlijke verliezen hebben geleden.

De vertakkingen der kunstzijde-industrie.

De opkomst en de ontwikkeling van de kunstzijde-industrie in de laatste jaren zijn zoo snel geweest, dat het geen verwondering baart te ontdekken, dat het publiek zelfs bij vele belangrijke gebeurtenissen het spoor kwijt raakt. Waarschijnlijk de meest opmerkswaardige eigenaardigheid in verband met den groei der industrie is wel de tendens bij vele der groote maatschappijen, om hun belangen tot overzeesche gebieden uit te breiden.

Den meesten beleggers zijn de betrekkingen tusschen de American Viscose Company en de Engelsche Courtaulds bekend. Zij realiseeren zich echter meestal niet ten volle den omvang der internationale betrekkingen in de industrie in haar geheel. De volgende bijzonderheden zijn derhalve wellicht van nut. In de eerste plaats is de Duitsche Glanzstoff-Bemberg-groep verbonden met Courtaulds door de Glanzstoff-Courtauld Co. Vervolgens is de Glanzstoff-Bemberg groep verbonden met de Nederlandsch-Britsche Enka-groep, welke op haar beurt samenwerkt met Spaansche en Italiaansche ondernemingen. De tweede Nederlandsche groep, de Bredasche maatschappij, heeft belangen bij Spaansche, Amerikaanse en Fransche ondernemingen (S. A. la Soie de Valenciennes). De Engelsche Nobel groep en de New Yorksche Du Pont Cy. hebben een belang genomen bij de Köln-Rottwell en Dynamit-Nobel. Het kan zijn, dat deze transactie zich niet op het eigenlijk gezegde terrein der kunstzijde beweegt, gezien het feit, dat deze Duitsche ondernemingen evenals de Anglo-Amerikaansche groep zich specialiseeren in de vervaardiging van ontplofbare stoffen. De Du Pont Co. bezit echter 60 pCt. van het kapitaal van de Du Pont, Rayon Co., in grootte het tweede Amerikaansche kunstzijdeconcern. De overige 40 pCt. is in handen van het Comptoir de Soies Artificielles, te Parijs.

De Fransche kunstzijdeindustrie is verbonden met de Amerikaansche en staat in nauwe betrekking tot Italië, Zwitserland, Spanje en België. Het Belgische Tubize concern, waarin ook Amerikaansch kapitaal is geïnvesteerd, heeft dochtermaatschappijen in Hongarije en Polen en verscheiden eigen fabrieken in Frankrijk. Het bestaan van vele dezer internationale verbindingen is toe te schrijven aan invoerrechten. De Nederlandsche Enkagroep kwam in verband hiermede reeds naar Engeland. De Italiaansche Snia Viscosa heeft het voornemen, eveneens in Engeland zelf kunstzijde te gaan vervaardigen, ter vermijding van het Engelsche invoerrecht. Op dergelijke wijze heeft de Glanzstoff-Bemberg groep, ten einde aan het hooge protectionistische Amerikaansche tarief te ontsnappen, met behulp van Amerikaansch kapitaal de American Bemberg Co. opgericht. Dezelfde groep richtte ook eigen ondernemingen in Frankrijk en Italië op, terwijl Courtaulds bedrijven heeft in Canada en nieuwe fabrieken in Frankrijk bouwt. Hoewel het verhaal hiermede geenszins volledig is, toont het de betrekkingen aan, welke tusschen de meest belangrijke producenten bestaan, aangezien op het oogenblik de indirect of direct verbonden Duitsche Glanzstoff-Bemberg-Farbenindustrie, de Engelsche Courtauld en de American Viscose meer dan de helft der wereldproductie controleeren.

AANTEKENINGEN.

Indexcijfers van scheepsvrachten.

Gedurende Juli ontbraken, evenals de vorige twee maanden, de gewone noteeringen voor uitgaande kolennladingen uit het U.K. geheel. In verband hiermede

heeft „The Economist” wederom een tweetal indexcijfers opgesteld. Het eerste is verkregen door samenvoeging van de wel bekende vrachtcijfers met de laatstbekende kolenvrachten, n.l. die van April 11. Het tweede, hieronder cursief gedrukte, is berekend onder weglating van de gewone kolennladingen. Zooals te verwachten was vertoont het tweede cijfer tegen Juni een scherpere stijging dan het eerste, n.l. rond 11,5 tegen rond 10 pCt.

Datum	Europeesche wateren	Noord-Amerika	Zuid-Amerika	Britsch-Indië	Verre Oosten en Stille Zuidzee	Australië	Totaal
Basis							
(Gemiddelde v. 1898—1913)	100	100	100	100	100	100	100
(Gemidd. v. 1913)	110,0	113,1	123,4	106,3	117,4	127,9	116,3
Febr. 1920	814,3	529,9	757,5	744,8	587,0	712,2	691,0
Dec. „	268,9	277,2	244,1	256,8	286,7	347,2	280,1
Dec. 1921	160,1	164,1	163,7	144,4	141,3	166,5	156,7
Dec. 1922	137,1	135,2	129,2	122,6	136,1	159,3	136,6
Dec. 1923	134,0	132,7	120,1	124,4	125,1	144,2	130,2
Dec. 1924	117,4	129,2	119,5	119,8	129,3	161,1	129,4
Juli 1925	119,0	112,0	113,4	106,2	94,4	117,5	110,4
Augustus „	107,2	113,5	110,8	112,2	99,1	126,4	111,5
Sept. „	103,2	117,3	109,1	113,4	101,8	140,7	114,2
October „	109,6	121,0	110,5	106,5	104,5	142,4	115,8
November „	115,3	119,1	110,7	109,9	109,1	149,6	118,9
December „	117,0	121,6	111,0	110,1	110,1	154,9	121,8
Januari 1926	115,9	114,1	116,1	119,6	102,8	133,5	117,0
Februari „	116,5	97,9	114,9	118,5	95,1	119,3	110,4
Maart „	115,9	93,4	116,9	114,6	87,9	96,1	104,1
April „	112,4	95,0	116,6	109,2	83,9	97,0	102,3
Mei „	111,4	102,6	115,8	107,9	78,1	99,7	102,6
„	114,1	102,6	110,0	72,7	78,1	99,7	96,2
Juni „	110,8	105,0	121,1	120,4	98,3	92,6	108,0
„	112,3	105,0	120,1	97,7	98,3	92,6	104,4
Juli „	113,3	116,2	134,4	119,8	98,8	124,6	117,9
„	112,6	116,2	147,4	96,5	98,8	124,6	116,0

De wijzigingen in iedere groep en sub-groep in de afgelopen maand blijken uit de volgende tabel, waarbij het gemiddelde van 1898—1913 op 100 is gesteld.

	Indexcijfer	+ of —
Golf van Biscaye; uitgaande vracht..
thuisvracht.....	124,19	..
Middell. Zee; uitgaande vracht.....
thuisvracht.....	101,01	+ 0,56
Noord-Amerika.....	116,16	+ 11,12
Zuid-Amerika; uitgaande vracht....
thuisvracht.....	147,36	+ 26,74
Indië; uitgaande vracht.....
thuisvracht.....	96,45	- 1,25
Het verre Oosten, enz.....	98,79	+ 0,46
Australië.....	124,36	+ 32,05

„The Economist” wijst er nog eens op, dat de stijging der tramp-vrachten gedurende de afgelopen maand ongelukkigerwijze niet kan worden gezegd voort te vloeien uit een werkelijke verbetering in den internationalen handel. Zij is n.l. voor de N.- en Z.-Amerikaansche groep het gevolg van de absorptie van enorme hoeveelheden tonnage voor het kolentransport uit de Vereenigde Staten naar Engeland, hetgeen gepaard ging met het feit, dat de gewone stroom Britsche kolenschepen naar de Plata Rivier werd onderbroken en daarenboven nog een aanzienlijke hoeveelheid tonnage gedurende het tweede kwartaal 1926 werd opgelegd. Na ietwat meer vraag gedurende Juni kwamen de zaken in het Oosten weer tot stilstand en voor schepen in de Europeesche wateren viel moeilijk emplooi te vinden, daar in erts de zaken tot een minimum slonken. Australië polste al eens voor verscheppingen in het volgende seizoen en bood aanmerkelijk hooger dan de nominale noteeringen van een maand geleden, doch er werd nog maar weinig gecharterd.

Een overzicht van den loop van het indexcijfer op basis 1913 = 100 volgt hierna:

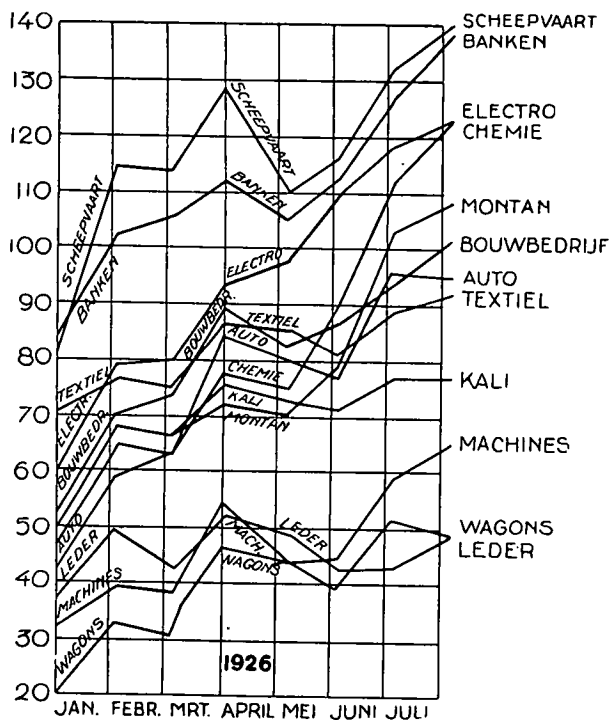
(1913 = 100)

Maand	1923	1924	1925	1926
Januari	114,1	117,1	114,5	100,6
Februari	112,7	123,8	116,0	94,9
Maart	115,2	122,1	106,6	89,5
April	115,5	117,2	104,2	88,0
Mei	114,6	114,3	98,2	88,2 82,7
Juni	106,8	108,6	91,7	92,9 89,8
Juli	103,4	103,8	94,9	101,3 99,7
Augustus	100,2	104,4	95,9	
September	103,0	110,5	98,2	
October	107,9	115,6	99,5	
November	111,2	112,8	102,2	
December	111,8	111,2	104,7	
Jaarl. gemiddeld.	109,7	113,4	102,2	

Uit deze tabel blijkt, dat de vrachten de afgelopen maand vrijwel op het peil van 1913 stonden en vergeleken bij April 11. een aanmerkelijke stijging vertoonden. Daartegenover staat echter een stijging der bunkerkosten met 60 pCt. Of het drukkerse herfstseizoen zonder inzinking zal worden bereikt hangt naar het schijnt af van de snelheid, waarmee de arbeid in de Engelsche steenkolenmijnen wordt hervat.

Duitsche effectenkoersen sedert 1 Januari 1926.

Een overzicht van het koersbeloop ter beurze van Berlijn gedurende de eerste zeven maanden van 1926 geeft onderstaande, aan de „Frkf. Ztg.” ontleende, grafische voorstelling. De koersen zijn uitgedrukt in procenten van den stand van begin Januari 1925, welke op 100 is gesteld. De lijnen geven dus geen beeld van de absolute koershoogte, alleen van den relatieve omvang van stijgingen en dalingen.

Wat de maand Juli 1926 betreft, hierin, schrijft de Frankfurter, heeft zich een verdere bijna algemeene stijging der aandelenkoersen doorgezet. Het wekelijkse indexcijfer bedraagt voor 7 Augustus 109,6 (begin Juli 102,6) pCt. van den stand van begin 1925. De koersstijgingen waren niet voor alle aandelen-groepen gelijk. Het scherpst gestegen, nl. met meer dan een tiende van den koersstand van begin Juli, zijn ook nu weer *chemische waarden*, waarvan de beweging door de actie der kleurstoffenindustrie diepgaand beïnvloed werd. De door het bestuur der I.-G. niet opgehelderde geruchten over bijzondere transacties, nieuwbouw, procédés, aankopen in het bui-

tenland, enz. zweepten de beweging steeds meer op. Een scherpe stijging valt verder weer voor *bankaandeelen* te vermelden, waar de gunstig beoordeelde halfjaarsbalansen een prikkel vormden. Het voornaamste gebied van werkzaamheid der speculatie in normale tijden, de *Montanindustrie*, was betrekkelijk minder vast, daar men een tijdlang geloofde, dat de Engelsche staking spoedig op haar einde zou loopen. De laatste dagen is echter ook de *Montanmarkt* aanmerkelijk vaster geworden, daar de voorraden op de opslagplaatsen bij de mijnen ten gevolge van de beginnende voorzorgen voor den winter sterker afnemen, waardoor de kolenmijnen belangrijk liquider worden. Ook het uitvallen der Engelsche ijzerindustrie doet zich langzamerhand gevoelen. Verder prikkelen de vorderingen in de internationale ijzeronderhandelingen. Het indexcijfer voor *kaliwaarden* is haast niet veranderd. De in vergelijking met het eerste halfjaar 1925 aanmerkelijke daling van den afzet in het laatste halfjaar ontstemde, evenzoo de oppositie, tegen de tot dusverre niet goedgekeurde prijsverhooging. De aandelen der *machineindustrie* zijn nog belangrijk vaster geworden, ten gevolge van de transactie Stahlverein-Demag, daar later misschien soortgelijke transacties zouden kunnen volgen. *Auto-waarden* konden zich slechts ternauwernood handhaven, daar de financieele toestand bij eenige maatschappijen nog gespannen zijn moet. *Wagonaandeelen* zijn zwakker; de bescheiden Reichsbahnorders zouden slechts ten deele tot een belangrijke verbetering van den bedrijfstoestand geleid hebben.

Textiel- en lederaanndeelen toonen in overeenstemming met de gunstiger marktberichten uit deze branche een aanzienlijk grootere vastheid, die ongeveer een zevende van den koersstand van het begin van de vorige maand bedraagt. De stijging der *papier- en cellulosewaarden* komt hoofdzakelijk voor rekening van laatstgenoemde categorie, waarbij fusiegeruchten uit de Zuid-Duitsche cellulose-industrie een rol speelden. Ook de kunstzijdeindustrie zou in den laatsten tijd belangstelling voor cellulosewaarden toonen. Het indexcijfer voor *bouwwaarden* steeg ongeveer een tiende. De zaken in deze groep waren levendig, vooral in cementaandeelen, die door de vorderingen der kartelonderhandelingen geprikkeld werden. *Suikerwaarden* stegen door hoop op dividend en verbetering van den bedrijfstoestand ongeveer een tiende. Een belangrijke waarde-stijging toonen de waarden der drankenindustrie, vooral *brouwerijaandeelen*. Men verwacht weder gunstige dividenden. Den in vergelijking met begin 1925 hoogsten koersstand handhaven ook thans de aandelen der *spoorwegmaatschappijen*. De markt voor *verzekeringsaandeelen* was iets zwakker.

De circulaire van Minister Kan in zake de Gemeentefinanciën.

In aansluiting aan het hiervoor opgenomen artikel van Mr. S. J. R. de Monchy volgt hieronder hetgeen het Hbld. ontleent aan minister Kan's circulaire aan de verschillende Gedeputeerde Staten in zake het financieel beleid der gemeenten:

Het aantal gemeenten, dat in financieele moeilijkheden verkeert, neemt steeds toe. Uit de gegevens, die op dit stuk ten dienste staan, blijkt dat dit aantal ook verder nog bedenkelijk dreigt toe te nemen. Ik meen ter adstractie op het volgende te mogen wijzen:

Blijkens de statistiek der gemeente-begrotingen van 1925 waren er van de 265 gemeenten boven de 5000 zielen 45, of 17 pCt., die haar rekening over het laatste dienstjaar hadden moeten afsluiten met een nadeelig saldo.

De gemeenteschulden groeien in een zeer snel tempo aan. Het uitstaand bedrag der gemeentelijke leeningen is, met terzijdestelling van de kasgeldleeningen en de woningbouwvoorschotten, gestegen van f 230 miljoen in 1893 tot 1093 miljoen op 1 Jan. 1924, terwijl bijv. in diezelfde periode de rijksschulden opliepen van f 1092 miljoen tot f 2788 miljoen. Hierin schuilt een groot gevaar.

Een nog veel sterkere vermeerdering vertoonden de gemeentelijke uitgaven, die stegen van plus minus f 110 miljoen in 1900 tot f 1001 miljoen in 1921. Een verbetering

in den financieelen toestand van veel gemeenten zal dan ook eerst kunnen intreden, indien veel meer wordt naar versoering gestreefd.

Uit het rangschikkingslijstje naar den belastingdruk 1925/1926 (uitgave centraal bureau voor de statistiek) blijkt, dat er wel in het algemeen een daling valt te constateeren in het bedrag van het hoogste gemiddelde inkomen, doch dat van een sterke neiging tot verlaging van den belastingdruk niet kan worden gesproken.

De minister wendt zich tot de Gedeputeerde Staten om medewerking en geeft hier in overweging de volgende gedragslijn.

a. Geen goedkeuring zal zijn te hechten aan leeningsbesluiten tot het aangaan van leeningen, dan slechts in de allernoodzakelijkste gevallen en alleen indien onomstootelijk vaststaat, dat de uitgaaf een leening wettigt.

Een van de oorzaken van financieelen achteruitgang van verschillende gemeenten is n.l. hierin gelegen, dat men veel te spoedig geneigd is uitgaven, waarvan het nut zich over verscheidene jaren uitstrekt, ten laste van den buitengewone dienst te brengen. Daardoor zijn geleidelijk vele gemeenten buiten verhouding tot haar draagkracht met schuld bezwaard geraakt en hebben zij alle weerstandsvermogen verloren. De regel, dien het rijk behoudens uitzonderingen volgt, dat alleen die uitgaven uit den kapitaalsdienst mogen worden bestreden, die dadelijk vloeiende inkomsten medebrengen, ten minste gelijk aan de rente der aan te gaane schuld, komt zeer aanbevelenswaardig voor.

b. Er dient dus goed te worden toegezien op het bewaren van de juiste scheiding tusschen gewone en buitengewone uitgaven.

c. Krachtige maatregelen zijn te nemen, ten einde conversie van leeningen, die veelal nog tegen een hoog rente-type loopen, te bevorderen.

d. Geen goedkeuring is te verlenen aan besluiten tot het aangaan van een leening tot dekking van een tekort op den gewonen dienst, tenzij in zeer bijzondere gevallen (voor noodlijdende gemeenten) de minister van financiën en ik daartoe medewerking verlenen.

Ik meen hier te mogen opmerken, dat als regel m.i. een gemeentebegroting slechts goedgekeurd zal mogen worden, indien zij, voor zooveel den gewonen dienst betreft, sluit. Een tekort op eenig jaar zal men alleen door het aangaan van een (kasgeld) leening mogen dekken, indien absoluut te verwachten is, dat binnen zeer korten tijd verbetering in den financieelen toestand zal intreden. Is dat niet het geval dan zullen andere maatregelen moeten worden getroffen. Voorkomen dient te worden, dat een tekort van jaar tot jaar blijft oploopen.

e. Indien leeningen moeten worden gesloten, is te waken tegen afsluiting met te langen looptijd.

f. Inperking is op te leggen van de bedragen der vlottende kasschuld.

Het kan n.l. niet worden tegengesproken, dat vele gemeenten haar bedragen van kasgeld, soms wegens gebrek aan liquide middelen uit anderen hoofde vloeiende, zeer hoog opvoeren, dan wel de reeds gesloten leeningen verlen- gen, waardoor de begrotingen met groote bedragen voor rente worden bezwaard, veelal ook door vertraagde aflossingen.

g. Te bevorderen is het voeren van een bedrijvenpolitiek, die in geen geval nadeelige financieele gevolgen heeft voor de gemeentekas. Is zulks niet mogelijk, dan kan het aanbeveling verdienen het bedrijf (bijv. groundbedrijven) op te heffen.

h. Aandrag zal zijn te oefenen op gemeentebesturen, die een heffing van inkomstenbelasting door eigen administratie hebben, dat het aandeel „kwade posten” tot het minimum wordt beperkt.

i. Een scherp toezicht is te oefenen op het vaststellen der salarissen.

j. In het algemeen zal streng stelling zijn te nemen tegen het aangaan van verplichtingen door gemeentebesturen, die de financieele lasten verzwaren zonder dat uiterste noodzaak aanwezig is.

De minister merkt nog op, dat hij ook de medewerking van zijn ambtgenooten op dit stuk zal vragen, door zich te onthouden van het nemen of voorbereiden van maatregelen, leidende tot het leggen van financieele lasten op de gemeenten, zonder overleg met zijn departement.

Zoude uw college, zegt de minister, bereid zijn uwe onontbeerlijke medewerking voor de naleving van het bovenstaande te verlenen, dan zal daaraan, naar mijn aanvaankelijk oordeel, kracht kunnen worden bijgezet, door onthouding van de goedkeuring van de begroting, indien zulks noodig is.

Het zal wel geen betoog behoeven, besluit de minister, dat ook al worden de hier gestelde regels in acht genomen, een recht op onderstand uit de rijks- of provinciale kas nimmer ontstaat.

Internationale Kartellen.

De Reichs-Kredit-Gesellschaft te Berlijn geeft in haar publicatie „Deutschlands Wirtschaftliche Entwicklung im ersten Halbjahr 1926” het volgende overzicht van de internationale kartellen, welke thans bestaan, en van die, waaromtrent onderhandelingen gaande zijn.

Bestaande Kartellen.

Naam van het contract resp. v. h. kartel.	Deelnemende landen.	Inhoud van het contract.
Kali-overeenkomst v. Lugano van 10 April 1926.	Duitschland: Dt. Kali-syndikat. Frankrijk: Société Commerciale des Potasses d'Alsace	In plaats van de tot dus verre geldende voorloopige overeenkomst treedt een zg. „Vorvertrag” met den looptijd van zeven jaren: nieuwe verdeling der afzetgebieden. De Duitse binnenlandsche afzet blijft aan het Duitse syndicaat; de voorziening van Frankrijk en van zijn koloniën en mandaatgebieden is voor de Elzassergroep gereserveerd. De overige buitenlandsche afzet wordt in de verhouding 70:30 verdeeld tot aan 8.4 miljoen ton. Van het meerdere krijgt iedere groep 50 pCt. Verdere onderhandelingen zijn gaande, in het bijzonder over den afzet naar de Vereenigde Staten.
Internationaal Gloeilampen-syndicaat Phönix Ges., Genève.	Duitschl.: (Osram G.m.b.H.). V. S. van Noord-Amerika. Nederland. Frankrijk. Skandinavië. Groot-Brittannië. Italië. Japan.	Ruiling van fabricagemethoden en patenten. De nationale markt is voor de nationale industrie gereserveerd.
Internationaal Railskartel „Erma”.	Eng.-Amerik. groep met een deelneming van 43.25 pCt. Duitsch-Fransche groep met een deelneming v. 39.75 pCt. Belg.-Luxemb. groep met een deelneming van 17 pCt.	Prijnsreguleering en verdeling der afzetgebieden. Bescherming der binnenlandsche markt tegen vreemde concurrentie. In plaats van de tot dusverre gegolden hebbende „voorloopig losse” overeenkomst tusschen de voornaamste productielanden is thans het definitieve kartel getreden.

Duitsch-Tsjechisch IJzeren-buizenkartel.	Duitschland. Tsjechoslowakije. Voor naadlooze en kanalisatiebuizen behooren nog tot het kartel: Frankrijk. België Polen.	Verdeeling der afzetgebieden. Vaststelling van gemeenschappelijke verkoopprijzen en condities in de grensafzetgebieden. Oprichting van een zg. „Evidenzbüro” aan Tsjechische zijde ter controle van de verkoopspolitiek der Tsjechische werken.
Duitsch-Belgisch Walsdraad-kartel.	Duitschland. België.	De verdragsluitende partijen verplichten zich, elkander op de binnenlandsche markt niet te beconcurreren.
Europeesche Houtschroeven-vereeninging.	Alle houtschroeven producerende staten v. Europa. Onderhandelingen over de uitbreidingen van het syndicaat tot Amerika en Japan hebben reeds tot principieele overeenstemming gevoerd.	Prijisconventie.
Verbond van Europeesche Emailleerfabrieken.	Duitschland. Oostenrijk. Hongarije. Tsjechoslowakije. Polen. Gestreefd wordt naar de aansluiting van verdere landen.	Verdeeling der opdrachten in bepaalde verhouding. Vaststelling van verkoopprijzen en leveringscondities slechts voor de gemeenschappelijke exportgebieden.
Europeesch Verbond van Flesschenfabrikanten.	Duitschland. Groot-Brittannië. Tsjechoslowakije. Oostenrijk. Nederland. Hongarije. Skandinavië.	Doel van het Verbond is vóór alles de systematische doorvoering van technische nieuwigheden in de productie.
Verbond van Internationale Expeditie-organisaties.	Duitschland. Oostenrijk. Scandinavië. Finland. Groot-Brittannië. Nederland. Italië. Joegoslavië.	Gelijkmaking der expeditie-condities, aanhouden van zwarte lijsten, vergemakkelijking der wederzijdsche betrekkingen.
Loopende onderhandelingen.		
Ontworpen kartel.	Deelnemende landen.	Onderwerp der onderhandelingen.
Internationaal IJzerkartel	Duitschland. Frankrijk. België/Luxemburg. Groot-Brittannië. V. S. van Noord-Amerika.	Gestreefd wordt naar een „Rohstahlgemeinschaft”. Ontworpen is de oprichting van een compensatie-kas voor de overschrijding der quota. De quota-berekening zal volgens de productiecijfers van 1925 geschieden.
Internationaal Buizenkartel.	Duitschland. Frankrijk. België/Luxemburg. Groot-Brittannië. Oostenrijk. Tsjechoslowakije. Polen.	De nationale markt zal voor de nationale industrie gereserveerd blijven. Voor den centralen afzet naar de overige deelen van de wereldmarkt worden vaste quota overeengekomen.
Wereldkopersyndicaat ¹⁾ Copper Export Trading Cy.	Het syndicaat zal alle producenten van betekenis ter wereld m. uitzondering van Japan omvatten; ongeveer 90 pCt. van de wereldproductie zal in het kartel zijn vereenigd.	Regeling van den koperexport.
¹⁾ Inmiddels tot stand gekomen.		
Benzolkartel.	Duitschland. Engeland. Frankrijk. België.	Regeling der nationale markten.
Europeesch Lijmsyndicaat.	Duitschland. Groot-Brittannië. Frankrijk. België. Nederland. Zwitserland. Italië. Oostenrijk. Hongarije. Joegoslavië Tsjechoslowakije. Polen. Roemenië.	Oprichting van een maatschappij voor den grondstofinkoop en den verkoop der eindproducten. Kontingenteering van den beenderenafval over de leden.

STATISTIEKEN EN OVERZICHTEN.

N.B. *** betekent: Cijfers nog niet ontvangen.

GELDKOERSEN.

BANKDISCONTO'S.

Ned. Bk.	Disc. Wissels. 3½	3 Oct. '25	Zwits. Nat. Bk. 3½	22 Oct. '25
	Bel. Binn. Eff. 4	3 Oct. '25	N. Bk. v. Denem. 5	24 Juni '26
	Vrsch. in R.C. 5	3 Oct. '25	Zweedsche Rbk 4½	8 Oct. '25
Javasche Bank	...	4 14 Juli '26	Bank v. Noorw. 5½	20 Apr. '26
Bank van Engeland	5	3 Dec. '25	Bk. v. Tsjecho-slowakije	.. 6 13 Jan. '26
Duitsche Rijksbank	6	6 Juli '26	N. Bk. v. O'rijk	7 6 Aug. '26
Bank v. Frankrijk	7½	31 Juli '26	N. Bk. v. Hong.	7 22 Oct. '25
Belgische Nat. Bk.	7	23 Apr. '26	Bank v. Italië	7 17 Juni '25
Fed. Res. Bank N.Y.	4	12 Aug. '26	Z.-Afr. Res. bnk	5½
Bank van Spanje	.. 5	23 Mrt. '23		

OPEN MARKT.

Data	1926				1925	1924	1914
	14 Aug.	9-14 Aug.	2-7 Aug.	26-31 Juli			
Amsterdam Partic. disc. Prolong.	2 1/2-9/16 2 1/4 2)	2 7/16-9/16 2 1/4-1 1/2	2 1/2-3/4 2 1/4-3	2 9/16-11/16 2-3	3 1/2-3/4 3-4	2 2 1/4-1/2	3 1/8-3/16 2 1/4-3/4
Londen Daggeld .. Partic. disc.	3 1/2-4 4 7/16-1/2	3-4 1/2 4 1/4-1 1/2	3 1/2-4 1/4 4 1/4-5/16	3 1/2-4 4 1/4-5/16	3-4 4	2-4 3 3/4-7/8	1 3/4-2 2 1/4-3/4
Berlijn Daggeld .. Partic. disc.	3 1/2-6 30-55 d. ... 56-90 d. ...	3 1/2-6 4 5/8 4 1/2	3-6 1/2 4 5/8-3/4 4 1/2	3 1/2-6 1/2 4 1/2-3/4 4 1/2	7-10 7 3/4-7/8 7 5/8-7/8	— — —	— — 2 1/8-1/2
Waren-wissel.	5	5	4 7/8-5 3/8	5-1/4	8 7/8-9 1/2	—	—
New York ¹⁾ Call money Partic. disc.	4 1/2-3/4 3 3/4	4 1/2-5 1/4 3 1/2-3/4	4-3/4 3 1/2	4-5 1/4 3 1/2	4-1/2 3-1/4	2-1/4 —	1 3/4-2 1/2 —

1) Call money-koers van 13 Aug. en daaraan voorafgaande weken t/m Vrijdag. 2) Koers van 13 Aug.

WISSELKOERSEN.

KOERSEN IN NEDERLAND.

Data	New York ^{**}	Londen ^{*)}	Berlijn ^{*)}	Parijs ^{*)}	Brussel ^{*)}	Batavia ¹⁾
10 Aug. 1926	2.49 1/16	12.11 1/8	59.29	7.04	6.93	100 1/4
11 " 1926	2.49 1/16	12.11 1/8	59.30	6.92 1/2	6.86	100 1/4
12 " 1926	2.49 1/8	12.11 1/8	59.31	6.85	6.82 1/2	100 1/4
13 " 1926	2.49 1/8	12.11 1/8	59.35 1/2	6.83 1/2	6.81 1/2	100 1/8
14 " 1926	—	12.10 3/8	59.35	6.82 1/2	6.72	100 1/8
16 " 1926	2.49 3/16	12.11	59.33 1/2	6.78 1/2	6.71	100 1/8
Laagste d.w. 1)	2.49	12.10 3/8	59.28	6.67	6.55	100
Hoogste d.w. 1)	2.49 3/8	12.11 1/8	59.36	7.22 1/2	6.97	100 3/8
9 Aug. 1926	2.49 1/8	12.11 1/8	59.31	7.29	6.94	100 1/4
2 " 1926	2.48 1/16	12.10 1/2	59.26 1/2	6.53 1/2	6.60	100 1/4
Muntpariteit	2.48 3/4	12.10	59.26	48.—	48.—	100

Data	Zwitserland ^{*)}	Weenen ^{*)}	Praag ¹⁾	Boekarest ¹⁾	Milaan ^{**}	Madrid ^{**}
10 Aug. 1926	48.17	35.20	7.37	1.13	8.37 1/2	38.30
11 " 1926	48.17	35.22 1/2	7.37	1.14	8.33	38.05
12 " 1926	48.17 1/2	35.20	7.37	1.14	8.20	38.—
13 " 1926	48.18	35.25	7.37	1.14	8.19	37.97 1/2
14 " 1926	48.17 1/2	35.25	7.37	1.14	—	—
16 " 1926	48.16 1/2	35.25	7.37	1.14	8.16	38.05
Laagste d.w. 1)	48.14	35.10	7.36	1.10	8.10	37.90
Hoogste d.w. 1)	48.19	35.25	7.39	1.20	8.40	38.50
9 Aug. 1926	48.17	35.22 1/2	7.37	1.14	8.37 1/2	38.—
2 " 1926	48.17 1/2	35.20	7.38	1.12 1/2	8.12 1/2	38.20
Muntpariteit	48.—	35.—	50.41	48.—	48.—	48.—

Data	Stockholm ^{*)}	Kopenhagen ^{*)}	Oslo ^{*)}	Hel-sing-fors ¹⁾	Buenos-Aires ¹⁾	Montreal ¹⁾
10 Aug. 1926	66.70	66.10	54.60	6.27	100%	2.49 1/4
11 " 1926	66.70	66.12 1/2	54.62 1/2	6.27	100%	2.49 1/4
12 " 1926	66.75	66.25	54.75	6.27 1/2	100%	2.49 1/4
13 " 1926	66.80	66.25	54.70	6.27	100%	2.49 1/4
14 " 1926	66.75	66.25	54.70	6.26	100%	2.49 1/4
16 " 1926	66.75	66.25	54.70	6.26	100%	2.49 1/4
Laagste d.w. 1)	66.65	66.—	54.50	6.25	100%	2.49
Hoogste d.w. 1)	66.85	66.30	54.90	6.30	101	2.49 1/4
9 Aug. 1926	66.70	66.10	54.60	6.27 1/2	100%	2.49 1/4
2 " 1926	66.65	66.02 1/2	54.55	6.27	101	2.49 1/8
Muntpariteit	66.67	66.67	66.67	48.—	105	2.48 3/8

*) Noteering te Amsterdam. **) Noteering te Rotterdam.

1) Particuliere opgave.

In het eerste nummer van iedere maand komt een overzicht voor van een aantal niet wekelijks opgenomen wisselkoersen.

KOERSEN TE NEW YORK. (Cable).

Data	Londen (\$ per £)	Parijs (\$ p. 100 fr.)	Berlijn (\$ p. 100 Mk.)	Amsterdam (\$ p. 100 gld.)
10 Aug. 1926	4,86 1/4	2,81 1/2	23,80	40,14 1/2
11 " 1926	4,86 3/16	2,73 1/2	23,80	40,15
12 " 1926	4,86 1/16	2,69	23,80	40,14
13 " 1926	4,85 15/16	2,72 1/2	23,80	40,12
14 " 1926	4,86	2,74	23,80	40,13 1/4
16 " 1926	4,86	2,72 1/2	23,80	40,13
17 Aug. 1925	4,85 3/4	4,64	23,80	40,28
Muntpariteit	4,8667	19,30	23,81 1/4	40 3/16

KOERSEN TE LONDEN.

Plaatsen en Landen	Noteerings-eenheden	31 Juli 1926	7 Aug. 1926	9/14 Aug. '26 Laagste	14 Aug. '26 Hoogste
Alexandrië ..	Piast. p. £	97 1/2	97 1/2	97 7/16	97 9/16
Athene	Dr. p. £	442 1/2	437 1/2	434	445
Bangkok ...	Sh. p. tical	1/10 3/8	1/10 5/8	1/10 1/2	1/10 5/8
Budapest ...	Pen. p. £	27.85	27.85	27.60	27.95
B. Aires ¹⁾ ..	d. p. \$	45 5/10	45 7/16	45 1/2	45 13/16
Calcutta ...	Sh. p. rup.	1/5 15/16	1/5 61/64	1/5 15/16	1/6 1/32
Constantin ..	Piast. p. £	865	857 1/2	850	895
Hongkong ..	Sh. p. \$	2/22 1/32	2/2 1/8	2 25/16	2/2 3/4
Kobe	Sh. p. yen	1/11 1/8	1/11 3/8	1/11 1/2	1/11 3/4
Lissabon ¹⁾ ..	d. per Esc.	217 1/82	217 1/82	233 1/64	217 1/82
Mexico	d. per \$	24	24	23	25
Montevideo ¹⁾	d. per \$	49 1/8	49 1/8	49	49 1/4
Montreal ¹⁾ ..	\$ per £	4.85 7/8	4.85 1/2	4.84 7/8	4.85 1/2
R.d. Janeiro ¹⁾	d. per Mil.	7 1/16	7 1/16	7 9/16	7 19/32
Shanghai ...	Sh. p. tael	2/11 3/8	2/10	2/9 5/8	2/10 1/2
Singapore ...	id. p. \$	2/3 3/8	2/3 29/32	2/3 13/16	2/3 31/32
Valparaiso ²⁾ ..	\$ p. £	39.70	39.50	39.40	39.50
Warschau ..	Zl. p. £	45 1/2	44 1/2	43 1/2	47

1) Telegrafisch transfert. 2) 90 dg.

ZILVERPRIJS

Londen ¹⁾	N.York ²⁾	Londen
9 Aug. 1926 ..	28 13/16	62 1/2
10 " 1926 ..	28 3/8	62 1/8
11 " 1926 ..	28 1/16	62 1/2
12 " 1926 ..	28 3/8	62 1/2
13 " 1926 ..	28 3/8	62
14 " 1926 ..	28 11/16	62
15 Aug. 1925 ..	—	70 1/8
20 Juli 1914 ..	24 15/16	54 1/8

GOUDPRIJS³⁾

Londen	
9 Aug. 1926 ...	84/10 1/4
10 " 1926 ...	84/10 1/4
11 " 1926 ...	84/11 1/2
12 " 1926 ...	84/11 1/2
13 " 1926 ...	84/11 1/2
14 " 1926 ...	84/11 1/2
15 Aug. 1925 ...	84/10 1/2
20 Juli 1914 ...	84/11

1) in pence p. oz. stand. 2) Foreign silver in \$c. p. oz. fine. 3) in sh. p. oz. fine

STAND VAN 'S RIJKS KAS.

De Minister van Financiën maakt bekend:

Vorderingen.	7 Aug. 1926	15 Aug. 1926
Saldo bij de Nederlandsche Bank ...	f —	f 2.232.272,62
Saldo b. d. Bank voor Ned. Gemeenten	f 400.163,54	" 305.857,08
Voorshot op ult. Juli 1926 aan de gemeenten op voor haar door de Rijks-administratie te heffen gemeentelijke inkomstenbelasting en opcenten op de Rijksinkomsten belasting	" 18.006.368,47 ³⁾	" 23.943.136,79
Voorshotten aan de koloniën	" 11.094.847,06	" 9.280.505,80
Kasvord. weg. creditverst. a/h. buitenl. Daggeldleeningen tegen onderpand van Staatsschuldbrieven	" 144.419.490,60	" 143.599.276,48
Saldo der postrekeningen van Rijks-comptabelen	" 11.000.000,—	" 4.000.000,—
Vordering op het Staatsbedrijf der P., T. en T. 2)	" —	" —
Id. op andere Staatsbedrijven 2)	" 3.928.348,03	" 3.810.348,03

Verplichtingen.

	7 Aug. 1926	15 Aug. 1926
Voorshot door de Nederl. Bank ...	f 8.171.844,32	f —
Schatkistbiljetten in omloop 1)	" 97.105.000,—	" 97.105.000,—
Schatkistpromessen in omloop	" 38.660.000,—	" 38.660.000,—
Waarvan direct bij de Ned. Bank ..	" —	" —
Zilverbons in omloop	" 13.890.590,—	" 13.840.426,—
Schuld a. d. Bank v. Ned. Gemeenten 2)	" —	" —
Id. a. h. Alg. Burg. Pensioenfondsen 2)	" 29.199.862,21	" 18.225.569,70
Id. a. h. Staatsbedrijf d. P., T. en T. 2)	" 48.718.029,44	" 46.494.813,56
Id. aan andere Staatsbedrijven 2)	" 455.000,—	" 455.000,—
Id. aan diverse instellingen 2)	" 3.524.943,46	" 3.544.238,42

1) Waarvan f 12.056.000 vervallende op 1 Juli 1929.

2) In regk.-crt. met 's Rijks Schatkist. 3) ult. Juni.

NEDERLANDSCH-INDISCHE VLOTTENDE SCHULD.

De Minister van Koloniën maakt bekend:

	7 Aug. 1926	15 Aug. 1926
Voorshot uit 's Rijks kas aan N.-Indië	f 1.175.000,—	f 190.000,—
Indische Schatkistprom. in omloop ..	" 17.750.000,—	" 21.550.000,—
Voorshot Javasche Bank aan N.-Indië	" 7.179.000,—	" 1.689.000,—
Muntbiljetten in omloop	" 34.214.000,—	" 34.545.000,—
Ten voordeele van Ned.-Indië geboekte beleggingsgelden van het Ned.-Ind. muntfonds	" 3.911.000,—	" 3.911.000,—
Idem van de Ned.-Ind. Postspaarbank ..	" 1.093.000,—	" 1.169.000,—
Totaal	f 66.321.000,—	f 63.054.000,—
Te goed bij de Javasche Bank	" —	" —
In 's Lands Kaszen	" —	" —

NEDERLANDSCHE BANK.

Verkorte Balans op 16 Aug. 1926.

		Activa.		
Binnenl. Wis. Hfdbk. f	27.552.692,37			
sels, Prom., Bijbnk. "	8.446.747,05			
enz. in disc. Ag.sch. "	15.629.307,87	f	51.628.747,29	
Papier o. h. Buitenl. in disconto.	—			
Idem eigen portef. f	214.879.343,—			
Af: Verkocht maar voor de bk. nog niet afgel. "	—		214.879.343,—	
Beleeningen				
incl. vrsch. Hfdbk. f	50.126.767,10			
in rek.-crt. Bijbnk. "	11.912.080,98			
op onderp. Ag.sch. "	70.376.217,07			
	f 132.415.065,15			
Op Effecten. f	128.696.665,15			
Op Goederen en Spec. "	3.718.400,—		132.415.065,15	
Voorschotten a. h. Rijk.			1.536.342,87	
Munt en Muntmateriaal				
Munt, Goud. f	64.064.455,—			
Muntmat., Goud. "	356.289.573,63			
	f 420.354.028,63			
Munt, Zilver, enz. "	27.658.899,20			
Muntmat., Zilver. "	—		448.012.927,83	
Effecten				
Belegging Res.fonds. f	7.040.755,51			
id. van 1/5 v. h. kapit. "	3.999.542,38		11.040.297,89	
Gebouwen en Meub. der Bank.			5.142.000,—	
Diverse rekeningen.			49.680.475,25	
		f	914.335.199,28	
		Passiva.		
Kapitaal.	f	20.000.000,—		
Reservefonds.		7.047.731,06		
Bijzondere reserve.		8.800.000,—		
Bankbiljetten in omloop.		815.933.460,—		
Bankassignatiën in omloop.		369.725,59		
Rek.-Cour. Het Rijk f	—			
saldo's: Anderen "	55.235.278,94		55.235.278,94	
Diverse rekeningen.			6.949.003,69	
		f	914.335.199,28	
Beschikbaar metaalsaldo.	f	273.132.022,24		
Op de basis van 1/5 metaaldekking.		98.824.329,33		
Minder bedrag aan bankbiljetten in omloop dan waartoe de Bank gerechtigd is. "		1.365.660.110,—		
Voornaamste posten in duizenden guldens.				

Data	Goud		Circulatie	Ander opsch. schulden	Beschikk. Metaal-saldo	Dek-kings perc.
	Munt	Muntmat.				
16 Aug. '26	64.064	356.290	815.933	55.605	273.132	51
9 " '26	64.213	361.336	823.633	49.365	277.710	52
2 " '26	64.302	361.336	846.309	56.706	271.940	50
26 Juli '26	64.615	361.336	814.221	76.081	275.066	51
19 " '26	64.736	356.282	822.478	66.762	270.006	50
12 " '26	64.888	361.248	833.070	45.753	276.953	51
17 Aug. '25	56.184	358.260	871.455	28.964	256.616	49
25 Juli '14	65.703	96.410	310.437	6.198	43.521 1/2	54

Data	Totaal bedrag disconto's		Schatkist-promessen rechtstreeks	Beleeningen	Papier op het buitenl.	Diverse rekeningen 2)
16 Aug. 1926	51.629	—	132.415	214.879	49.680	
9 " 1926	52.843	—	130.690	219.494	39.800	
2 " 1926	55.522	—	146.965	227.400	46.069	
19 " 1926	54.197	—	140.451	223.690	43.696	
12 " 1926	55.361	—	145.818	211.229	53.317	
5 " 1926	56.361	—	143.751	203.658	45.944	
17 Aug. 1925	88.815	1.000	125.300	242.803	37.628	
25 Juli 1914	67.947	14.300	61.686	20.188	509	

1) Op de basis van 1/5 metaaldekking. 2) Sluitpost activa.

CURAÇOSCHE BANK.

Voornaamste posten in duizenden guldens.

Data	Metaal	Circulatie	Dis-conto's	Voor-schotten aan de kolonie	Diverse rekeningen 1)	Diverse rekeningen 2)
1 Juli 1926	1.243	2.061	70	19	1.275	158
1 Juni 1926	1.241	2.075	72	—	1.264	115
1 Mei 1926	1.157	1.993	92	43	1.385	249
1 April 1926	991	1.828	73	27	1.136	65
1 Maart 1926	1.026	1.766	73	24	1.119	57
1 Februari 1926	1.028	1.691	74	5	1.086	67
1 Juli 1925	894	1.584	131	116	981	133

1) Sluitpost der activa. 2) Sluitpost der passiva.

JAVASCHE BANK.

Voornaamste posten in duizenden guldens. De samengetrokken cijfers der laatste weken zijn telegrafisch ontvangen.

Data	Goud	Zilver	Circulatie	Ander opsch. schulden	Beschikk. metaal-saldo
7 Aug. 1926	227.500		337.000	46.000	150.900
31 Juli 1926	228.250		335.000	51.000	151.050
24 " 1926	229.000		335.500	50.000	151.900
10 Juli 1926	200.024	33.927	338.773	45.666	157.504
3 " 1926	200.067	35.186	331.581	43.274	160.739
26 Juni 1926	200.267	36.358	326.240	44.813	162.901
19 " 1926	195.309	36.652	327.578	47.364	158.869
8 Aug. 1925	132.688	45.318	316.951	57.533	103.962
9 " 1924	146.062	64.580	262.628	88.936	141.072
25 Juli 1914	22.057	31.907	110.172	12.634	4.842 *)

Data	Dis-conto's	Wissels, buiten N.-Ind. betaalb.	Beleeningen	Diverse rekeningen 1)	Dek-kings-percentage
7 Aug. 1926		120.520		***	59
31 Juli 1926		114.760		***	59
24 " 1926		114.320		***	59
10 Juli 1926	11.817	24.410	53.626	64.899	62
3 " 1926	11.529	23.724	47.795	62.185	63
26 Juni 1926	11.384	23.433	45.375	59.711	64
19 " 1926	10.876	20.753	43.420	64.182	62
8 Aug. 1925	17.837	33.662	79.290	61.967	48
9 " 1924	37.568	25.255	60.930	26.643	60
25 Juli 1914	7.259	6.395	47.934	2.228	44

1) Sluitpost activa. 2) Basis 1/5 metaaldekking.

BANK VAN ENGELAND.

Voornaamste posten, onder bijvoeging der Currency Notes, in duizenden ponden sterling.

Data	Metaal	Circulatie	Currency Notes		
			Bedrag	Bankbilj.	Gov. Sec.
11 Aug. 1926	153.868	141.321	294.177	56.250	243.595
4 " 1926	152.844	142.503	296.993	56.250	246.405
28 Juli 1926	152.127	142.200	293.896	56.250	243.089
21 " 1926	151.734	141.347	291.981	56.250	241.270
14 " 1926	151.335	141.469	292.960	56.250	242.403
7 " 1926	150.521	142.218	296.019	56.250	245.626
12 Aug. 1925	164.257	143.253	301.216	56.250	250.496
22 Juli 1914	40.164	29.317	—	—	—

Data	Gov. Sec.	Other Sec.	Public Depos.	Other Depos.	Reserve	Dek-kings-perc. 1)
11 Aug. '26	36.810	72.196	11.004	112.162	32.296	26 1/4
4 " '26	36.340	68.544	8.367	108.492	30.091	25 1/4
28 Juli '26	34.925	68.525	9.727	105.492	29.857	26
21 " '26	40.540	69.942	7.612	114.972	30.137	24 1/16
14 " '26	38.925	72.876	9.352	114.012	29.616	24
7 " '26	37.250	74.560	16.498	105.595	28.053	23
12 Aug. '25	34.219	71.606	15.733	110.730	38.753	30 1/8
22 Juli '14	11.005	33.633	13.735	42.185	29.297	52 1/8

1) Verhouding tusschen Reserve en Deposits.

BANK VAN FRANKRIJK.

Voornaamste posten in miljoenen francs.

Data	Goud	Waarv. in het buitenl.	Zilver	Te goed in het buitenl.	Wis-sels	Waarvan op het buitenl.	Beleeningen
12 Aug. '26	5.549	1.864	338	579	5.980	19	2.272
5 " '26	5.549	1.864	338	579	7.864	24	2.241
29 Juli '26	5.549	1.864	338	577	6.710	24	2.288
22 " '26	5.549	1.864	338	577	5.226	24	2.305
15 " '26	5.549	1.864	338	576	4.870	17	2.366
13 Aug. '25	5.547	1.864	312	578	3.243	21	2.913
23 Juli '14	4.104	—	640	—	1.541	8	769

Data	Butt. gew. voorsch. afd. Staat	Schatkistbil-jetten 1)	Diver-sen	Circulatie	Rekg. Courant Particulieren	Staat
12 Aug. '26	37.300	5.416	4.535	56.271	3.447	15
5 " '26	37.850	5.409	3.689	57.259	3.900	36
29 Juli '26	37.450	5.389	4.233	56.022	4.326	17
22 " '26	38.350	5.389	3.376	55.006	3.847	38
15 " '26	37.800	5.386	3.214	54.918	3.226	13
13 Aug. '25	28.100	5.095	3.621	44.906	2.385	14
23 Juli '14	—	—	—	5.912	943	401

1) In disc. genomen wegens voorsch. v. d. Staats. buitenl. regeeringen.

EFFECTENBEURZEN.

Amsterdam, 16 Augustus 1926.

De beurs te New York is de afgelopen week eenigszins in reactie geweest wegens winstnemingen en vooruitzichten van mindere geldruimte wegens de naderende seizoenenvraag. De discontoverhoging der Federal Reserve Bank aldaar baarde dan ook geen verrassing, al had men haar ook wat later verwacht. Winstnemingen vonden plaats in General Motors. Aandeelen Steel trust hooger.

Te Londen heeft men nog niet veel aandacht besteed aan de voorvallen op de geldmarkt te New York. Door de verhoging van het wisseldisconto in de hoofdstad der Vereenigde Staten is de kans op een verlaging van den rentevoet door de Bank of England kleiner geworden en dit zou een ongunstigen invloed uitgeoefend kunnen hebben op de fondsenmarkt in Engeland. Inderdaad is er wel een geringe verkoopdrang voor gilt-edged fondsen op te merken geweest, doch verderen invloed op de overige afdelingen heeft dit niet gehad. Integendeel is de beurs over het algemeen opgewekt van toon gebleven.

Te Berlijn was de fondsenmarkt ook in de afgelopen berichtperiode levendig, hoewel het op sommige dagen den schijn had, alsof machtige invloeden bezig zijn geweest het koerspeil te steunen. Telkens vielen er winstnemingen te ontdekken in die papieren, welke in den laatsten tijd het sterkst op den voorgrond hebben gestaan, zooals montaan-aandeelen, Farbenindustrie, etc. Doch herhaaldelijk bleken er dan ook weder omvangrijke kooporders aanwezig te zijn. Wel werden deze voortdurend iets grooter, omdat de druk anders niet te weerstaan was, doch het aanbod werd grif opgenomen. De verkoopdrang schijnt inmiddels niet zijn oorsprong te hebben gevonden in een gewijzigde opvatting omtrent de toekomst van de groote concerns of van de markt, doch veeleer in het verlangen om de winsten, welke in de laatste weken zijn geaccumuleerd, ook te realiseren. Voor bankaandeelen was de kooplust, op zich zelf beschouwd, van grooteren omvang, hetgeen vermoedelijk in verband dient te worden gebracht met de aangekondigde uitgiffen van de Deutsche Bank en van de Dresdner Bank, als gevolg waarvan men ook emissies van de overige bankinstellingen meent te mogen verwachten.

Te Parijs is de handel stil geweest. Eenerzijds heeft het feit, dat het parlement op reces is gegaan de vacantieperiode ook voor andere groepen van de bevolking ingeluid, anderzijds verwacht men gedurende dezen termijn geen ingrijpende veranderingen, zoodat vele posities, welke afgekweld waren, niet opnieuw zijn opgebouwd. Voor de achter ons liggende week in het bijzonder is hierbij nog gekomen de omstandigheid, dat een beursvacantiedag in het vooruitzicht stond, zoodat de affaire, alleen reeds uit dezen hoofde, niet zoo omvangrijk is geworden.

Ten onzent is de stemming over het algemeen kalm, doch vast gebleven. De beleggingsmarkt heeft weinig veranderingen aangetoond, doch naarmate de geldmarkt weer ruimer is geworden, is de vraag naar eerste klasse beleggingspapieren toegenomen. 6 pCt. Ned. Werk. Schuld 1922: 106¹³/₁₆, 106¹⁵/₁₆; 4½ pCt. Ned. Werk. Schuld 1917: 100¹³/₁₆, 100¹⁵/₁₆; 100%; 7 pCt. Ned.-Indië: 100%, 100¹³/₁₆, 100%; 5 pCt. Mexico £ 20—100: 44½, 44½; 5 pCt. Brazilië 1903 £ 100: 80½, 80½, 80½; 8 pCt. Sao Paulo: 105, 105½, 105½.

De rubbermarkt heeft in het middelpunt der belangstelling gestaan. Nadat een tijdperk van ongeanimeerdheid was ingetreden, hebben zoowel de mededeelingen van het Engelsche ministerie van koloniën — waardoor bekend werd gemaakt, dat de bepalingen van het plan Stevenson ook voor het loopende kwartaal van kracht zullen blijven — als de verhoogde vraag naar rubber van Amerikaansche zijde het optimisme weder doen herleven. De kooplust voor rubberaandeelen heeft den verkoopdrang aanmerkelijk overtroffen, zoodat min of meer belangrijke koersverbeteringen over de geheele linie van de rubbermarkt zijn ingetreden. Het slot is op vrijwel de hoogste prijzen gekomen. Amsterdam Rubber: 311½, 316¾, 319¾; Deli Batavia Rubber: 233¾, 246, 251; Hessa Rubber: 435, 445½, 449½; Indische Rubber: 354, 359, 373½; Kali Telepak: 312½, 320, 322; Majanglanden: 313 (ex div., ex claim), 382½, 382; Ned.-Ind. Rubber & Koffie: 369, 373, 364½; R'dam Tapanoeli: 149½, 146, 150; Serbadjadi: 311, 318, 322; Sumatra Caoutchouc: 290, 300, 303; Sumatra Rubber: 346½, 360, 376; Verg. Ind. Cultuur Ondernemingen: 171½, 178¾, 179¾.

In aansluiting hiernaan waren ook tabaksaandeelen goed gevraagd. In dezen tijd van het jaar zijn de berichten omtrent tabak schaarsch, doch zooveel te meer worden thans de rubberberichten getoetst aan hun belangrijkheid ten aanzien van de verschillende tabaksaandeelen. Daar de

meeste fondsen uit deze rubriek groote belangen bij de rubbercultuur bezitten, is het begrijpelijk, dat een betere opvatting omtrent de toekomst van rubber ook op deze aandeelen sterken invloed uitoefent. Arendsburg: 548, 547½, 553; Besoeki Tabak: 250½, 255, 247¾; Deli Batavia: 450½, 444, 449¾; Deli Mij.: 413½, 415½, 417½; De Oostkust: 195¾, 196¾, 196½; Senembah Mij.: 418, 417½, 420¾.

Suikeraandeelen zijn mede opgewekt van toon geweest. Niet alleen aandeelen Handelsvereniging „Amsterdam” hebben hiervan kunnen profiteren, doch ook voor de overige suikeraandeelen was de belangstelling groot. De oorzaak dient te worden gevonden in het feit, dat de maaltresultaten van de Nederlandsch-Indische suikerfabrieken sterk medevallen, al blijven zij ten achter bij de opbrengst van het vorige jaar. Bovendien schijnt men in suikerkringen van meening te zijn, dat een of andere internationale overeenkomst; in den geest van de voormalige suikerconventie van Brussel, zal worden afgesloten, hetgeen een goeden invloed op het peil van de verkoopprijzen zou kunnen uitoefenen. Cultuur Mij. der Vorstenlanden: 168¾, 167¾, 169; Handels Verg. Amsterdam: 639¾, 645, 649¾; Java Cultuur Mij.: 344¾, 344½; Krian: 153½, 158, 161½; Maron Cultuur Mij.: 255, 260; Moormann: 454, 449, 446; Ned.-Ind. Suiker Unie: 246, 244¾, 247; Pagotan: 272, 274½, 274; Poerworedjo: 110, 109¾, 109%; Tjepper: 650, 656, 660, 670; Watoetoelis Poppoh: 785, 795, 800.

Petroleumaandeelen zijn kalm geweest. Aandeelen Koninklijke Petroleum bleven vrij vast. De ondershandsche plaatsing van een post aandeelen der maatschappij werd verklaard door de veronderstelling, dat hiermede een betaling zou zijn geschied aan de Shell Company, wegens overname van een aantal aandeelen der Anglo Saxon Company, welke tot nu toe in het bezit waren van de Shell Company. De markt was door deze opvatting — welke inmiddels officieel niet werd bevestigd, — geheel gerust gesteld en heeft de waarde van aandeelen Koninklijke eenige procenten hooger gewaardeerd. De bijsoorten waren vast, doch zonder groote belangstelling. Dordtsche Petroleum Ind. Mij.: 360, 364, 368½; Kon. Petroleum Mij.: 378¾, 383¾, 384; Perlak Petroleum: 82¾, 80¾, 80¹³/₁₆; Poudawa: 44½, 44, 44¹¹/₁₆.

Scheepvaart-aandeelen hebben geen aanleiding tot bijzondere opmerkingen gegeven. De stemming was goed prijs-houdend. Holland-Amerika Lijn: 44¾, 47, 45½, 47; Java-China-Japan Lijn: 115, 116, 117; Kon. Ned. Stoomboot Mij.: 94½, 94¾, 95; Ned. Scheepvaart Unie: 180¾, 181¾, 179¾; Stoomvaart Mij. Nederland: 178¾, 179¾, 179.

Van binnenlandsche industrieel aandeelen is de aandacht opnieuw op kunstzijdesoorten gevallen. Tegen het einde der berichtperiode is een nieuwe inzinking ingetreden, zoodat de laagste koersen van de berichtweek tegen het slot zijn gekomen. Aandeelen Jurgens daarentegen hebben van een opgewektere tendens blijk gegeven. Centrale Suiker Mij.: 118½, 119¾, 118¾; Holl. Kunstzijde Ind.: 93½, 92¾, 91¾; Jurgens: 161½, 162¾, 167¾; Maekubee: 122, 120, 116¾; Ned. Kunstzijde Ind.: 273, 270½, 265½; Philips Gloeilampenfabriek: 341, 341½.

Mijnaandeelen waren stil en meerendeels iets lager. Een uitzondering dient ook thans te worden gemaakt voor aandeelen in tinmaatschappijen, welke weliswaar hun koerspeil niet veel verder konden verhoogen, doch waarvoor toch voortdurend ruime vraag bleef bestaan. Alg. Exploratie Mij.: 116, 114, 116; Redjang Lebong: 265, 255, 267; Singkep Tin: 410, 421, 423½.

Bankaandeelen waren vast, zonder groote variaties. Amsterdamsche Bank: 163½, 163¾, 164; Holl. Bank voor Zuid-Amerika: 77½, 78¾, 79, 79¾; Incasso Bank: 117½; Koloniale Bank: 191, 192½, 194; Ned.-Ind. Handel Bank: 167, 167¾, 170; Ned. Handel Mij.: 154½, 153¾, 153¾; Rotterdamsche Bank: 72¾, 73¾, 72¾.

De Amerikaansche markt was stil, doch gedurende het grootste gedeelte van de achter ons liggende dagen vast. De omzetten zijn, ondanks de aanmerkelijke verbeteringen in sommige fondsen — zooals U. S. Steel Corporation — echter niet toegenomen. Anaconda Copper: 103¹/₁₆, 100¾, 103¹⁵/₁₆; Studebaker: 57¾, 56¾, 57; United States Steel Cy.: 154¾, 148¹⁵/₁₆, 155½; Atchison Topeca: 141½, 144½, 148¹/₁₆; Baltimore & Ohio: 102¾, 105½, 106¹³/₁₆; Erie: 35, 34; Union Pacific: 156¾, 158¾; Wabash Railway: 47⁵/₃₂, 45¾, 47.

GOEDERENHANDEL.

GRANEN. 17 Augustus 1926.

Zoals algemeen verwacht werd, luidde het officieele oogstrapport van Washington ten opzichte van de wintertarwe zeer gunstig. In dit rapport wordt de opbrengst van wintertarwe geschat op 626 millioen bushels, een vermeerdering dus van 58 millioen aanwijzende sedert de schatting op 1 Juli jl. Alhoewel deze cijfers reeds voor hunne bekendmaking een merkbaaren invloed op de markt te Chicago hadden, liepen na de verschijning van het rapport de noteeringen verder gevoelig naar omlaag. De raming van den totalen oogst is hieraan wel niet vreemd, want wanneer men bij de opbrengst van de wintertarwe de geraamde cijfers van de zomertarwe telt, namelijk 213 millioen, dan oogsten de Vereenigde Staten in dit seizoen een hoeveelheden van bij elkaar 839 millioen bushels, hetgeen een meerdere opbrengst van 170 millioen tegen verleden jaar beteekent. Te Winnipeg was de stemming niet zoo flauw, daar het Canadeesche rapport een opbrengst van slechts 316 millioen aaneemt, hetgeen een belangrijken achteruitgang van het op 1 Juli gepubliceerde cijfer aantoonde. Intusschen was deze vermindering reeds vrijwel in de prijzen verdisconteerd, zoodat een vastere stemming niet kon doorbreken, vooral niet met het oog op de goede resultaten in de Staten. Bovendien werden uit verschillende deelen der Prairie-provincies weldadige regens gemeld, zoodat het niet onwaarschijnlijk is, dat de eindopbrengst grooter zal zijn dan de geschatte cijfers.

In Europa, vooral in Engeland, was de kooplust voor spoedige Hardwinter tarwe en oude Manitoba vrij goed. Voorraden van eenige beteekenis zijn noch in Engeland, noch op het Continent aanwezig en verwacht kan worden, dat, nu de cijfers van de opbrengsten in de beide Amerikaanse Staten meer licht op den algemeenen toestand hebben geworpen, de importlanden in Europa regelmatig zullen koopen. Hiervan zal, naar veler meening, het prijsverloop in Amerika afhangen. Het is namelijk nog geenszins zeker in hoeverre de Oost-Europeesche Staten als concurrent op de tarwemarkt een rol zullen spelen. Wat Roemenië betreft, de onlangs gepubliceerde officieele cijfers schijnen ten gevolge van schade door veelvuldige regens eenigszins gereduceerd te moeten worden en wat Rusland aangaat, ook daar te lande wordt aan de uitgesproken verwachtingen getwijfeld. Eenige zekerheid is daaromtrent nog steeds niet te verkrijgen. Uit Roemenië wordt echter vrij regelmatig tarwe aangeboden en het huidige prijsniveau van tarwe op de wereldmarkt zal zeker de Russische autoriteiten er toe brengen, om alles in het werk te stellen, tarwe voor export aan te bieden. Uit Hongarije en Jugo-Slavië wordt eveneens reeds tarwe voor uitvoer naar West-Europa aangeboden, waarbij mooie kwaliteiten worden getoond. Een en ander geeft dus wel aanleiding tot de veronderstelling, dat de prijzen in Amerika door de Europeesche koopers zullen worden bepaald.

In geheel Europa is de oogst van rogge nu in vollen

gang. De resultaten schijnen in Duitschland over het algemeen beneden het middelmatige te zijn. Uit Polen komen berichten van goede kwaliteiten, doch minder groote opbrengst, hetgeen, wat het laatste betreft, reeds werd verwacht.

Het rapport van Washington over de Amerikaanse rogge geeft niet veel verandering sedert 1 Juli te zien. Het cijfer is slechts 2 millioen hooger. De markt te Chicago was bij voortdurend flauw gestemd. Voor een deel stond dit in verband met de daling op de tarwemarkt, doch de concurrentie van de Europeesche Staten, welke rogge voortbrengen, is evenmin daaraan vreemd. Het huidige prijsniveau te Chicago veroorlooft nog steeds geen export, daar zoowel Rusland als Roemenië tot veel lagere prijzen aanbieden. Vooral Roemenië is met rogge geschikt aan de markt, en hier te lande kwamen reeds eenige zaken tot stand.

De maïs-verschepingen in Argentinië ondervonden in de afgelopen week nog steeds den invloed van het vochtige weder. Het totale kwantum van ca. 94.000 tons is voor den tijd van het jaar klein te noemen. Zoolang de kolenstaking in Engeland duurt, is het te verwachten, dat de verschepingen betrekkelijk klein zullen blijven, en dit veroorzaakt een vasten grondtoon in Europa, vooral daar een groter aanbod van Roemenië van oude maïs nog steeds uitblijft. De vroeger van alle zijden verspreide berichten, officieel zowel als officieus, dat er in Roemenië zich nog zeer groote voorraden oude maïs zouden bevinden, gelijken min of meer mysterieus, want van eenig aanbod is geen spoor te bemerken. Niet onmogelijk is, dat het regenachtige weer aan den Donau hiervan de schuld wegdraagt, doch wat hiervan zij, aanbod is er niet, en dit komt per saldo aan Argentinië ten goede. De markt in Argentinië verleent intusschen tot een vastere stemming weinig medewerking. De prijzen geven nauwelijks eenige fluctuatie te zien. In Engeland is de kooplust voor spoedige maïs wel sterk verminderd. Weliswaar zijn de voorraden daar te lande niet groot, doch verschillende stoomende ladingen zullen nog moeten worden opgenomen. Daarentegen bestond er betere vraag voor latere verscheping, zooals November en December, zoodat verschillende ladingen koopers konden vinden. Hier te lande was de vraag nog steeds onbevredigend. Aangekomen partijen konden slechts onder eerste hands prijzen worden geplaatst. Roemeensche maïs begint hier te lande een premie te bedingen, juist het tegendeel dus van hetgeen men vóór 2 maanden zag. Stoomende voorraden zijn zoo goed als niet aanwezig, zoodat bij gebrek aan andere soorten voor maaldoeleinden de loco-partijen grif aftrek beginnen te vinden.

Interessant is de prijsbeweging van de maïs op de markt te Chicago. Het officieele rapport van 10 Augustus was bepaald slechter. De opbrengst wordt geraamd op 2577 millioen bushels, hetgeen 81 millioen minder is dan de raming per 1 Juli. Op den 10den dezer liep de Decembertermijn op tot 91½ d.c., doch zakte sedert gevoelig in, niettegenstaande het minder gunstige rapport. De daling werd veroor-

Noteeringen.

Data	Chicago			Buenos Aires		
	Tarwe Sept.	Maïs Sept.	Haver Sept.	Tarwe Sept.	Maïs Sept.	Lijnzaad Sept.
14 Aug. '26	136 7/8	81 1/2	39 7/8	13,35	6,80	17,75
7 " '26	138	83 1/2	41 1/8	13,50	6,85	17,65
14 Aug. '25	160 1/2	104 3/4	40 7/8	13,85	9,50	21,—
14 Aug. '24	127 1/8	117	50 1/2	14,75	9,70	23,10
14 Aug. '23	99 5/8	76 1/2	36	10,95	8,45	20,45
20 Juli '14	82	56 3/8	36 1/2	9,40	5,38	13,70

Locoprijzen te Rotterdam/Amsterdam.

Soorten	16 Aug. 1926	9 Aug. 1926	17 Aug. 1925
Tarwe (Hardwinter II) .. 1	15,—	** 15,80	17, 1/2
Rogge (No. 2 Western) ... 1	11,60	11,75	12,50
Maïs (La Plata) 2	171,—	170,—	249,—
Gerst (48 lb. malting) ... 2	190,—	185,—	255,—
Haver (Canada 3) 1	10,10	10,05	12,50
Lijnkoeken (Noord-Ameri- ka van La Plata-zaad) ... 1	12,—	12,—	14,45
Lijnzaad (La Plata) 2	385,—	378,—	466,—

1) per 100 KG. 2) per 2000 KG. 3) per 1960 KG.

** Manitoba III.

AANVOEREN in tons van 1000 KG.

Artikelen	Rotterdam			Amsterdam			Totaal	
	8/14 Aug. 1926	Sedert 1 Jan. 1926	Overeenk. tijdvak 1925	8/14 Aug. 1926	Sedert 1 Jan. 1926	Overeenk. tijdvak 1925	1926	1925
Tarwe	22.330	970.094	714.516	—	7.731	17.024	977.825	731.180
Rogge	4.929	175.692	146.072	—	1.016	—	176.708	146.072
Boekweit	330	13.911	16.717	—	855	150	14.766	16.867
Maïs	19.243	569.151	422.196	1.896	70.321	49.586	639.472	471.782
Gerst	7.366	232.870	111.791	—	6.965	4.114	239.835	115.905
Haver	2.064	148.110	121.015	—	2.165	252	150.275	121.267
Lijnzaad	5.360	149.550	123.887	9.170	151.256	39.665	300.806	163.552
Lijnkoek	5.338	184.629	127.155	—	—	—	184.629	127.155
Tarwemeel	732	36.757	74.318	446	9.293	11.750	46.050	86.068
Andere meelsoorten	189	9.496	3.500	—	—	—	9.496	3.500

zaakt door overvloedige regens in de maïsdistricten, waardoor een verbetering in den stand der maïs wordt verwacht.

Gerst was in het begin der vorige week nog flauw gestemd. Door zeer groote aankopen van Donau- en Russische gerst op najaarverscheping door Noord-Duitsland trad echter een belangrijk prijsherstel in. Op het einde der week trok Rusland zich als verkoper geheel van de markt terug. Ook het dringende aanbod van Amerika en Canada verstomde plotseling geheel en al, zoodat in eenige dagen tijds de vraagprijzen belangrijk omhoog gingen. Hier te lande waren de omzetten in gerst onbelangrijk. Op de verhoogde prijzen nam echter de kooplust iets toe. De oogst in de Vereenigde Staten wordt officieel op 191 miljoen bushels geschat, tegen verleden jaar een opbrengst van 218 millioenen.

Voor h a v e r bleef de stemming lusteloos. Eerste hands zaken kwamen niet tot stand. De oogst in de Vereenigde Staten verschilt niet veel met dien van verleden jaar. De geschatte opbrengst bedraagt 1311 millioenen bushels tegen een werkelijke opbrengst van 1502 millioenen verleden jaar.

SUIKER.

Over het algemeen waren de suikermarkten de afgelopen week kalm doch prijshoudend gestemd.

In Amerika bleef de sterke vraag naar disponibile en spoedig leverbare suikers de eerste dagen der verslagweek nog gehandhaafd, waarna eene kalmere stemming intrad, welke gedeeltelijk van de termijnmarkt uitging. Hieronder volgen de noteeringen.

	Sp. C.	Sept.	Dec.	Jan.	Mrt.
Slot voorafgaande week	4.21	2.49	2.63	2.68	2.68
Opening verslagweek	4.24	2.49	2.64	2.68	2.69
Hoogste punt verslagweek	4.27	2.49	2.64	2.68	2.69
Slot verslagweek	4.24	2.43	2.58	2.64	2.60

De ontvangsten in de Atl. havens der V. S. bedroegen deze week 39.000 tons, de versmeltingen 68.000 tons (tegen 64.000 tons in 1925) en de voorraden 262.000 tons.

In prompte en spoedige leverbare Cuba- en andere koloniale suikers gingen aanvankelijk nog groote zaken om op basis van 2½ d.c. c. & fr. New York, waarna tot een fractie minder werd afgedaan.

De Cuba statistiek is als volgt:

	1926	1925	1924
	Tons	Tons	Tons
Weekontvangsten tot 7 Aug.	49.742	44.834	60.698
Totaal sedert 1/12/25 tot 7/8	4.002.229	4.456.739	3.541.220
Werkende fabrieken	—	6	1
Weekexport 7 Augustus	76.405	46.355	95.571
Totalexport sedert 1/1 t. 7/8	2.833.236	3.487.235	3.005.291
Totale voorraad 7 Augustus	1.168.995	968.504	535.929

Raffinadeurs in Engeland hebben, ofschoon de voorraden volstrekt niet ruim zijn, slechts weinig lust getoond de prijsstijging in Amerika te volgen. De termijnmarkt aldaar sloot op de volgende noteeringen:

Augustus	Sh. 13/6¼	Maart '27	Sh. 14/10½
September	" 13/9	Mei '27	" 15/2¼
October	" 14/—	Augustus '27	" 15/6
December	" 14/5¼		

De Board of Trade statistiek over de maand Juli wordt met de volgende cijfers bekend gemaakt:

	Juli 1926	Jan./Juli 1925
	Tons	Tons
Import Ruwsuiker	42.659	785.880
" Bietsuiker	2.395	14.293
" Geraffineerd	64.206	420.383
Totaal	109.260	1.220.562
Voorraad in entrepôt	322.350	—
" " raffinaderij	54.100	—
Ontvangst raffinaderijen	76.069	504.649
Totaal binnel. verbruik	155.741	982.952
Totale export	4.287	38.386
Voorraad 30 Juni 1926	—	350.650
" 31 Juli 1926	—	287.350
Niet berek. verlies op raffinade	—	61.989

De Zichtbare voorraden zijn volgens Czarnikow:

	1926	1925	1924
	Tons	Tons	Tons
Duitsland 1 Juli	533.000	269.000	469.000
Tsjechoslowakije 1 Juli	345.000	235.000	114.000
Frankrijk 1 Juli	197.000	158.000	77.000
Nederland 1 Juli	134.000	66.000	57.000
België 1 Juli	61.000	83.000	39.000
Polen 1 Juli	111.000	95.000	93.000
Engeland 1 Juli	477.000	357.000	317.000
Europa..	1.858.000	1.263.000	1.166.000

V.S. Atlant. havens 11 Aug.	262.000	210.000	148.000
Cuba 7 Augustus	1.169.000	968.000	536.000

Totaal 3.289.000 2.441.000 1.850.000

Op Java verkocht de V.I.S.P. nog wat Superieur uit den ditjarigen oogst tot 10,75 per pic. en uit oogst 1927 nog wat Melasse en Sup. Stroopsuikers tot resp. f 12½ en f 17½ per 100 KG. In de tweede hand ging slechts weinig om en werd voor disponibile No. 16 & /hooger van f 9,69 tot f 9,75 per pic. betaald. Het rendement van 147 fabrieken bedroeg per begin Augustus ruim 13 pCt. minder dan op dat tijdstip in 1925.

Ook hier te lande was de markt deze week zeer kalm gestemd en kwamen op de termijnmarkt zaken tot stand tot f 16½ per Augustus, terwijl voor December f 17¼, voor Maart f 17¼ en voor Mei f 18,— gevraagd werd. Wegens ruimer aanbod echter brokkelde prijzen ietwat af en sloot de markt in kalme stemming op

f 16,3/8 voor Augustus	} alles aanbod.
" 17,— " December	
" 17,3/8 " Maart	
" 17,5/8 " Mei	

KATOEN.

Noteering voor Loco-Katoen.

(Middling Uplands.)

	13 Aug. 1926	6 Aug. 1926	30 Juli 1926	13 Aug. 1925	13 Aug. 1924
New York voor Middling . . .	17,80 c	18,85 c	19,18 c	23,50 c	29,75 c
New Orleans voor Middling	17,36 c	18,27 c	18,57 c	23,15 c	27,21 c
Liverpool voor Middling . . .	9,35 d	9,74 d	10,02 d	13,12 d	17,69 d

Ontvangsten in- en uitvoeren van Amerikaansche havens. (In duizendtallen balen).

	1 Aug. '26 tot 6 Aug. '26	Overeenkomstige periode	
		1924/25	1923/24
Ontvangsten Gulf-Havens.	50	42	13
" Atlant. Havens			
Uitvoer naar Gr. Brittannië	24	6	11
" " 't Vasteland etc.	68	40	6
" " Japan	3	11	—

Voorraden.

(In duizendtallen balen).

	6 Aug. '26	Overeenkomstig tijdstip	
		1925	1924
Amerik. havens	677	191	214
Binnenland	542	145	173
New York	55	52	75
New Orleans	146	40	44
Liverpool	469	299	157

Marktbericht van de Heeren Sir Jacob Behrens & Sons, Manchester, d.d. 11 Augustus 1926.

Het voornaamste feit in de Amerikaansche katoenmarkt in de afgelopen week, was de publicatie van het Bureau-Rapport jl. Maandag. De gemiddelde conditie was 69,8, hetwelk belangrijk hooger was dan men algemeen verwachtte, tegen 69,3 als het gemiddelde in de laatste tien jaren. De vermoedelijke oogst wordt nu geschat op 15.621.000 balen tegen 15.368.000 balen op 16 Juli en zal waarschijnlijk als gevolg hebben een oogst van 14½—17½ millioenen balen, al naar gelang de weersomstandigheden in de komende maanden. Dit is meer dan wat men in privékringen verwacht en wordt algemeen sceptisch beschouwd. Prijzen zijn gisteren ongeveer ½ d. per lb. in Liverpool gedaald, doch hedenmorgen was de opening weer 9 tot 11 punten hooger. Egyptische soorten toonden gisteren een daling van 95 punten voor F.G.F. Sakel en bedroegen de totaal loco-verkopen in de afgelopen week 26.000 balen.

Ofschoon spinners van Amerikaansche garens over afwezigheid van zaken klagen, zijn er toch gedurende de afgelopen week flinke hoeveelheden geboekt; enkele groote posten, zoowel twist als weft, zijn voor binnenlandsch verbruik verkocht, terwijl ook het Continent meer belangstelling toonde. Getwijnde 40er en 42er zijn weer voor lage prijzen voor India en China verkocht, alsook fijne nummers en het totaal gewicht voor deze markten in de laatste weken geboekt moet wel aanzienlijk zijn. De daling van katoenprijzen heeft wel eenigen invloed op garenprij-

zen gehad, doch in verschillende gevallen zijn de marges reeds zoo laag, dat spinners met succes de oude prijzen hebben kunnen handhaven. De „basic sellingrates” treden a.s. Maandag in werking en de bijzonderheden worden vandaag aan de leden der Federatie verzonden. Tegelijkertijd is men bezig met het oprichten van de American Yarn Association en wordt er a.s. Dinsdag een groote vergadering van spinners gehouden om tot nauwere aansluiting te komen. In Egyptische katoen worden slechts kleine hoeveelheden voor direct gebruik gekocht en prijzen zijn vrijwel onveranderd.

Over de doekmarkt valt weinig te melden en het schijnt wel, dat de overzeesche markten wachten om te zien, welken invloed het laatste Bureau Rapport op prijzen zal hebben. Daar staat tegenover, dat de meeste fabrikanten met verkoopen geen haast hebben en zij van hun kant verwachten misschien een goeden invloed op de markt door de nieuwe American Yarn Association. Dientengevolge is er slechts weinig verandering in doekprijzen, terwijl er bovendien weinig belangstelling is. Door al deze factoren, alsmede de naderende vacantedagen, gaat er dan ook in de doekmarkt slechts weinig om.

4 Aug. 11 Aug. Oost. koersen. 3 Aug. 10 Aug.
 Liverpoolnoteeringen. T.T. op Br.-Indië 1/5 2/5 1/5 2/5
 F.G.F. Sakellariadis 16,40 15,60 T.T. op Honkong 2/2 2/2 1/2
 G.F. No. 1 Oomra. 6,90 6,69 T.T. op Shanghai 2/10 2/9 1/4

KOFFIE.

In de afgelopen week onderging de markt weinig verandering. De aanbiedingen voor prompte verscheping van Brazilië waren afwisselend iets hoger en iets lager en zijn ten slotte ongeveer onveranderd. De wisselkoers in Brazilië liep eene kleinigheid terug, doch van te weinig betekenis om op de prijzen eenigen invloed uit te oefenen. Over het algemeen bleef eene vaste stemming heerschen en aan onze termijnmarkt steeg het Santos-contract ongeveer 1/4 a 3/4 ct., en het Gemengd contract ongeveer 3/8 ct. In loco bleven de prijzen onveranderd bij nog steeds matigen afzet.

De prijzen van gewoon goed beschreven Superior Santos op prompte verscheping zijn thans ongeveer 100/- a 101/- per cvt. en van dito Prime ongeveer 103/- a 104/-, terwijl zij van Rio type New-York 7 met beschrijving, prompte verscheping, bedragen 86/- a 87/-.

Van Palembang Robusta op aflading is de notering op het oogmerk voor Augustus/September verscheping, 46 1/2 ct. per 1/2 KG., c.i.f., uitgeleverd gewicht, netto contant.

De noteringen aan de Rotterdamsche termijnmarkt waren aan de ochtend-call als volgt:

	Santos-contract basis Good				Gemengd Contract basis Santos Good			
	Sept.	Dec.	Mrt.	Mei	Sept.	Dec.	Mrt.	Mei
17 Aug.	56 1/8	54 3/4	53 1/8	51 1/2	55 1/2	52 1/2	50 3/8	48 3/4
10 "	56 1/8	53 3/4	52 3/4	51 1/8	55 1/4	51 7/8	50	48 3/8
3 "	55 3/8	53 1/4	52	50	54 1/8	50 3/8	48 3/4	47
27 Juli	55 3/8	53 1/8	52 1/8	51	54 1/8	51	49	47 1/8

De slot-noteringen te New-York van het aldaar geldende gemengd contract (basis Rio No. 7) waren:

	Sept.	Dec.	Maart	Mei
16 Aug.	\$ 18,20	\$ 17,25	\$ 16,50	\$ 15,95
9 "	" 18,04	" 17,04	" 16,33	" 15,90
2 "	" 17,62	" 16,58	" 15,92	" 15,50
26 Juli	" 17,60	" 16,58	" 15,98	" 15,56

Rotterdam, 17 Augustus 1926.

(Mededeeling van de Vereeniging voor den Goederenhandel te Rotterdam.)

Noteringen en voorraden in Brazilië.

Data	te Rio		te Santos		Wisselkoers te Rio op Londen
	Voorraad (In Balen)	Prijs (No. 1)	Voorraad (In Balen)	Prijs (No. 4)	
16 Aug. 1926	301.000	23.825	1.059.000	25.000	7 3/4
9 " 1926	291.000	23.975	1.181.000	24.500	7 49/84
2 " 1926	276.000	23.975	1.102.000	24.300	7 11/16
17 Aug. 1925	184.000	32.350	1.410.000	33.000	6 5/32

Ontvangsten uit het binnenland van Brazilië in Balen.

Data	te Rio		te Santos	
	Afgelopen week	Sedert 1 Juli	Afgelopen week	Sedert 1 Juli
14 Aug. 1926	106.000	597.000	152.000	1.022.000
15 " 1925	89.000	528.000	168.000	1.118.000

1) In Reis.

Statistiek der firma G. Duuring & Zoon.

Zichtbare voorraad op 1 Augustus in duizenden balen.

	1926	1925	1924	1923	1922
Voorraad in Europa..	1.510	1.648	1.624	1.840	2.463
Stoomend } Brazilië ..	537	588	491	421	478
n. Europa } Oost-Indië.	72	38	25	12	7
	2.119	2.274	2.140	2.273	2.948
Voorraad Ver. Staten	690	804	868	797	1.124
Stoomend } naar Brazilië ..	515	409	242	237	229
Ver.Staten }	3.324	3.487	3.250	3.307	4.301
Voorraad in Rio	267	196	294	890	1.819
" " Santos..	1.087	1.511	812	1.342	2.481
" " Bahia ..	23	20	22	11	13
Totaal	*4.701	*5.214	*4.378	5.550	8.614
Op 1 Juni	*4.571	*5.085	*5.071	5.340	8.639

* Niet inbegrepen de binnenl. voorraden in Sao Paulo..

1 Juli 1924	4.592.000	balen
1 Juli 1925	1.786.000	"
1 Aug. 1925	1.298.000	"
1 Juli 1926	2.833.000	"
15 " 1926	2.811.000	"

THEE.

De stemming op de theemarkt was in de afgelopen week andermaal vast en de prijzen in de Londensche veiling stegen van 1/4 tot 3/4 d. per lb. Hier ging er nog al wat om in de tweede hand, welke transacties vaak op een van 4 tot 6 cts. hogere basis werden afgesloten, in vergelijking met de prijzen van de veiling van 29 Juli.

De maandstaat van den Board of Trade over Juli valt tegen. De aanvoeren zijn ruim 2 miljoen lbs. meer, de afleveringen bijna 6 miljoen lbs. minder dan in Juli 1925. Liepen dan ook verleden jaar de voorraden in Juli terug met ruim 16 miljoen lbs., in de afgelopen maand bedroeg die afname nog geen 8 miljoen lbs. Het cijfer der voorraden in entrepôt bedroeg op ulto. Juli van dit jaar ruim 148 miljoen lbs., welk cijfer nog altoos 15 miljoen lbs. lager is dan verleden jaar op hetzelfde tijdstip. Opvallend in de statistische cijfers over Juli is de vrij sterke afname van de afleveringen tot verbruik. Deze bedroegen nog geen 33 miljoen lbs. tegenover ruim 38 miljoen lbs. in Juli 1925, een teruggang dus van bijna 6 miljoen lbs. Ook het exportcijfer over Juli wijst tegenover de overeenkomstige maand van verleden jaar een kleine afname aan en wel van 7,4 tot 6,8 miljoen lbs.

De Britsch-Indische oogst tot eind Juli blijft zich handhaven op een niveau, dat ruim 2 miljoen lbs. hooger is dan verleden jaar tot hetzelfde tijdstip. De weersgesteldheid wordt echter minder gunstig genoemd, waaronder de productie voor de naaste toekomst te lijden zal hebben.

Amsterdam, 16 Augustus.

COPRA.

De markt was in de afgelopen week aanvankelijk prijs houdend, doch later liepen de prijzen weer terug.

Voor stoomende partijen op Hamburg was voortdurend goede vraag, doch stoomend goed op Holland is moeilijk te plaatsen.

De markt sloot op de volgende noteringen:

Nederl.-Ind. f.m.s. stoomend fl. 33 3/4
 " " " Augustus af. " 33 1/8
 " " " Sept./Oct. af. " 33 7/8

16 Aug. 1926.

RUBBER.

De stemming op de rubbermarkt bleef vrij kalm gedurende de afgelopen week.

Geruchten, dat de standaard productie der Engelsche koloniën herzien zou worden, veroorzaakten een kleinë zijzing, ofschoon Amerika deze niet volgde. Niettemin is de kooplust van deze zijde den laatsten tijd iets beter.

De slotnoteringen luiden als volgt:

Ia Sheets: einde voorafgaande week:
 Augustus 1.07 1/2 1.06 1/2
 Aug./Sept. 1.07 1/2 1.06 1/2
 Oct./Dec. 1.10 1/2 1.11

16 Augustus 1926.

IJZER

Op de Engelsche markt is de toestand nog ongewijzigd. De Belgische exportmarkt is veel levendiger geworden en de prijzen zijn in het algemeen belangrijk gestegen. Eenerzijds is het oploopen van de prijzen een gevolg van de koersverbetering van den franc, welke de producenten er toe gebracht heeft de noteeringen in shillings te verhoo- gen, ten einde de opbrengst van hun producten in francs niet achteruit te zien gaan, anderzijds van de toegenomen vraag. De verbruikers vreezen klaarblijkelijk een prijsstij- ging, wanneer het internationale staalsyndicaat, waarover thans nog onderhandelingen tusschen Duitschland, Frank- rijk, België en Luxemburg loopen, tot stand gekomen zal zijn en trachten zich nog tijdig te dekken.

	Noteering in de week van		
	2/8 Aug. 1926	9/15 Aug. 1926	10/16 Aug. 1925
Ruwijzer.			
<i>f. o. b. Middlesbrough</i>	Sh.	Sh.	Sh.
Cleveland Foundry no. 1	93/-	93/-	74/-
" " " 3	90/6	90/6	70/-
" " " 4	89/6	89.6	69/6
Hematite East Coast			
Mixed Numbers	81/-	81/-	75/6
<i>Wagon départ Longuy</i> (Lotharingen)	Frs.	Frs.	Frs.
Moulage P. L. no. 3....	600,—	600,—	345,—
Semi-phosphoreuse	670,—	670,—	365,—
<i>ab Werk Rheinf.-Westfalen</i>	Mk.	Mk.	Mk.
Gieszereihoisen no. 1	88.—	88.—	90.—
" " " 3	86.—	86.—	88.—
Hämatit.....	93.50	93.50	95.50
<i>f. o. b. Antwerpen</i>	Sh.	Sh.	Sh.
Gieterijruwijzer no. 3..	67-68	69,—	62-63 9
Walsproducten.			
<i>f. o. b. Antwerpen (vrijbl.)</i>	Sh.	Sh.	
Stafijzer	95-96	97.6 100	—
Plaatijzer 5 mM.....	103/6-104	105-110	—
" 3 "	109-110	115-120	—

METALEN.

Loco-Noteeringen te Londen:

Data	Koper Stan- daard	Koper Electro- lytisch	Tin	Lood	Zink
16 Aug. 1926..	58.15/-	67.-/-	290.17/6	32.7/6	34.-/-
9 " 1926..	58.17/6	67.2/6	298.10/-	32.15/-	34.-/-
30 Juli 1926..	59.2/6	67.5/-	291.15/-	33.5/-	34.-/-
26 " 1926..	58.7/6	66.7/6	289.2/6	32.15/-	34.5/-
17 Aug. 1925..	62.15/-	68.15/-	257.7/6	37.17/6	36.17/6..
20 Juli 1914..	61.-/-		145.15/-	19.-/-	21.10/-

VERKEERSWEZEN.
VRACHTENMARKT.

De Noord-Amerikaansche graanvrachtenmarkt bleef levenloos, ondanks de groote voorraden graan, die ter verschepping gereed liggen. Van Montreal vond slechts één bevrachting plaats, nl. een handige lading tegen 3/4½ per qtr. naar Hull per prompt. Naar de Antwerpen/Hamburg range wordt 16 cents per 100 lbs. in uitzicht gesteld voor zwaar graan. Ook van de Golf van Mexico vond slechts één bevrachting plaats en wel naar Antwerpen/Rotterdam per begin Aug. tegen 18 cents.

Naar tonnage voor suikerladingen van West-Indië was slechts weinig vraag. Cuba bevrachtte een boot van 7000 tons naar U.K./Continent per begin Sept. tegen 21/- en een kleine boot per 2e helft Aug. tegen 23/6.

De North Pacific bleef kalm en per Sept. is 28/9 de best in uitzicht gestelde vracht. De vraag naar booten per Oct./Nov. is weggevallen. Ook voor gezaagd hout is deze afdeling kalm en de vrachten blijven op hetzelfde peil, nl. \$ 12/13 per mille naar Atlantische havens der V. S. per Sept./Oct./Nov.

De markt van de la Plata rivier heeft zich de afgelopen week verbeterd. Gedurende de laatste dagen werd van de boven la Plata havens 22/6 betaald voor booten van pl.m. 5500 tons, 10 pCt., per Nov. en Dec. Er bestaat veel kans op een tekort aan tonnage per Aug. en begin Sept., zoodat per dien termijn de vrachten zijn opgelopen tot 27/6 voor 6000 tonners. Kleinere booten kunnen per

prompt 28/- tot 29/- bedingen Van Buenos Aires werd een 8000 tonner per laatste helft September slechts met 24/- betaald.

Van Chili is practisch gesproken geen vraag naar tonnage en na de Conferenties in de afgelopen week tusschen het Chileensche Gouvernement en de producenten schijnt de toestand nog hopeloozer te zijn geworden, bij gebrek aan eenige verdere reductie der f.o.b. prijzen. Voor verschepping per lijnboot werden 1000 tons geboekt per prompt van Taltal naar Antwerpen en/of Hamburg tegen 12/6 netto.

Over het algemeen is de vraag van de Oostelijke markten niet beter geworden. Wladiwostock was tamelijk levendig, speciaal voor nieuwe oogstbelading. Per November werd een 7000 tonner gedaan op basis van 30/- naar R'dam/Hamburg, 31/3 Hull of Scandinavië en er is een goede kans, dat de vrachten per Nov./Dec. zullen stijgen. Van Java is de vraag nog steeds beperkt tot Oostelijke bestemmingen. Naar Bombay werd 13/- gedaan per Aug./Sept. en naar Japan 44 sen per picol per laatste helft September, basis van 5 naar 4 havens.

Van Australië was iets meer vraag voor nieuwe oogstbelading. Per Jan. werd 42/6 gedaan naar de Middellandsche Zee/U.K./Continent, terwijl per Jan./Febr. 43/9 betaald is voor een 7000 tonner.

De Zwarte Zee is aanzienlijk vaster geworden en er werd een flink aantal zaken gedaan. De laatste bevrachtingen zijn o.m. 14/- voor 4500 tons, 13/7½ voor 5500 tons en 13/3 voor 6000 tons booten per prompt of begin Sept. Ook de Donau vertoont verbetering en bevrachters waren gedwongen zelfs 20/- te betalen voor een 2500 tonner per Aug. Ofschoon het niet zeker is, dat deze vracht zal worden herhaald, wordt toch 19/- tot 19/6 geboden voor 3000 tonners naar U.K./Continent.

De vrachten van de Middellandsche Zee vertoonen ook een neiging tot stijgen daar de bevrachters niet de benoedigde tonnage kunnen bemachtigen. Naar de V. S. werd voor erts betaald: Honaine/Baltimore 9/6, Benicaf/Philadelphia 8/-. Voor fosfaat worden handige booten gezocht tegen 10/6 naar U.K. Van de Golf van Biscaye ging slechts weinig om. Per begin Oct. werd 4/9 betaald voor Bilbao/Rotterdam.

De Amerikaansche kolenmarkt was zeer levendig. Booten met cancelling tot 5 October werden bevracht. Naar U.K. werden deze week ongeveer tachtig booten bevracht en wel als volgt:

25 Aug. cancelling 17/3; 31 Aug. cancelling 16/6; tot 15 Sept. cancelling 15/- tot 15/6; tot 25 Sept. cancelling 14/6; tot 30 Sept. cancelling 14/3, en tot 5 Oct. cancelling 13/9.

Ook naar Zuid-Amerika was een goede vraag. Naar Buenos Aires werd 18/- betaald per Aug. en per Sept. \$ 4.25. Santos betaalde 16/9, Para \$ 4.20 en Las Palmas \$ 4.20 per Augustus.

RIJNVAART.

Week van 8 t/m. 14 Augustus 1926.

In den algemeenen toestand zowel, te Rotterdam als in de Ruhrhavens, kwam in de afgelopen week geen verandering.

INSTITUUT VOOR ECONOMISCHE GESCHRIFTEN.

Bedrijfsleven en de strijd tegen
de Armoede in Nederland

door Dr. CH. A. VAN MANEN.

Prijs ingenaaid f 3,—.

Gebonden f 4.75.

Voor leden der Vereeniging en geabonneerden op het Weekblad wordt dit werk beschikbaar gesteld tegen den prijs van
f 2,50 ingenaaid en f 4,— gebonden.

Bestellingen richt men tot het Secretariaat van het Instituut, Pieter de Hooghweg 122, onder gelijktijdige remise per postwissel of op postchèque en girorekening No. 8408, Rotterdam.